

GAZDASÁGI LAPOK

36 szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Szeptember 5.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legelősebb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

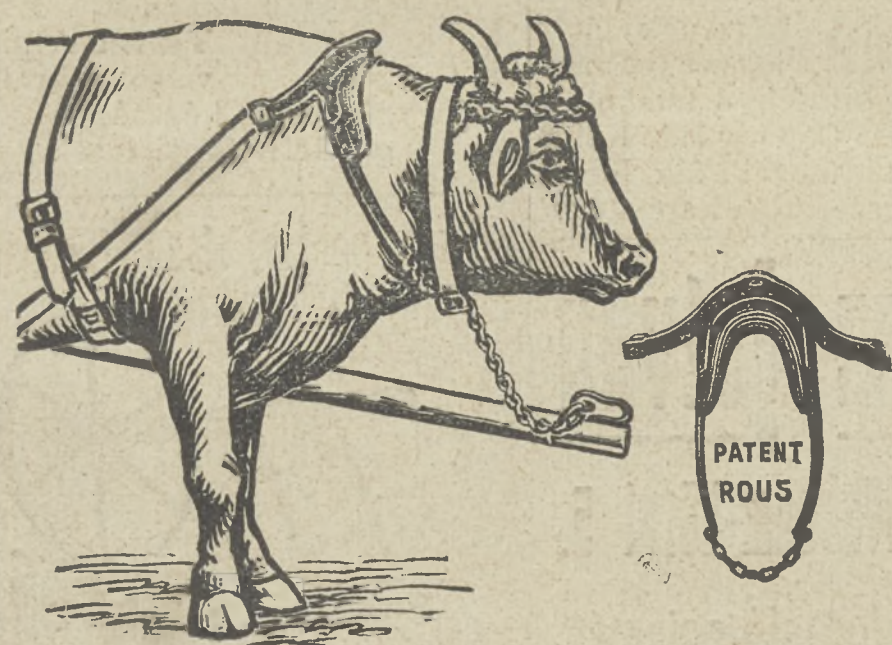
Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól
és figyeljünk a védjegyre!

Minden zsák ólomzárval és
tartalomjelzéssel van ellátva!

Szabályozható marhajármok

előnyei a következők:

1. Egy kézi fogással bármely marha nyakára illeszthetők.
2. A vonóállatok le-szorítása teljesen mellőzve van.
3. Könnyűek és el-pusztíthatlanok.

ÁRAK:

- I pár Nr. I. tehének számára 18.50 korona.
- I pár Nr. II. 500 kg. nehéz ökröknek 22.— korona
- I pár Nr. III. 600—800 kg. nehéz ökrök számára 25.— K.

Kivánatra szállítunk I. borszerszámokat is.

Richard Basch, Prága-Weinberge.

Alduna vagy Dráva mentén keresek

1000--1500 hold mocsaras kiöntéses birtokot,

jó vadászterülettel, némi mezőgazdasággal, feltétlen szép urilakkal és parkkal.

röjtöki **BAUER ANTAL**

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőz-fűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jóvedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyagy-csővek raktáron.

Sertésenyésztők és sertéshizlalók figyelmébe!

A Fattinger-féle LUCULLUS nevű vértakarmány sertések részére.

Bármilyen takarmánnyal vegyítve, úgy malaczkoknál, mint süldőknél, továbbá hizó sertéseknél kitűnően bevált.

A sertések fejlődését és csontképződését elősegíti, a hizalást bámulatosan fokozza és az eddiginél jóval nagyobb és gyorsabb szulyszorulatot eredményez, úgy, hogy a legjobb és leggazdaságosabb erőtakarmánynak bizonyult.

Erre számos nagytenyésztő és nagyhizlaló, kik a Lucullust már hosszabb idő óta nagy mennyiségben használják, tanuságot tehetnek.

Érdeklődőknek készséggel és díjtalanul ad felvilágosítást és megrendelést elfogad:

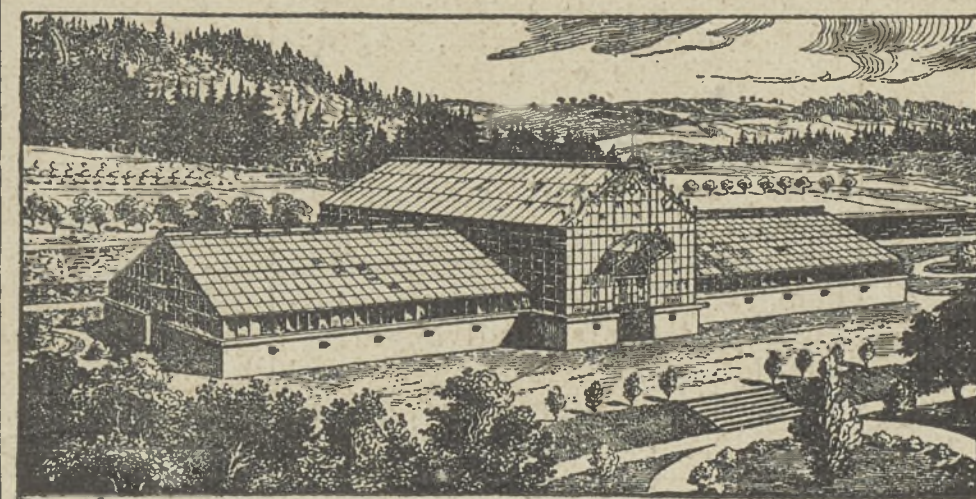
Lemberger, Schön és Szász
sertéshizlalók
BAJA

Bauer B. Gyula
sertésbizományos BUDAPEST, VIII. ker.,
Rákóczi-ut 73. Telefon 79—41.

Fattinger és Társa
Takarmánygyár INZERSDORF—WIEN.
Magyarországi fióktelepe.

Fattinger és Társa
Takarmánygyár INZERSDORF—WIEN.
Magyarországi képviselője.

MELHORN OSZKÁR R. Schweinsburg.

Legelső különleges gyár:

Pálmaházak, téli kertek, meleg- és hidegházak és bármely növényházak építésére, központi fűtések berendezésére legújabb szerkezetben és kiváló díszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Általános üzem- és ipari gépgyár:

Kogler és Roszner Budapest, V. ker., Váci-ut 26. szám.

Bármilyen felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk.

Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Szilveszterkor megkeresni.

Budapest utcáiról összegyűjtött lóhulladék, dusan fekáliákkal compostirozva, valamint egyéb minőségű

Cséry-féle természetes (szemét) trágya

legelősebb és legjobb, nem egyoldalú trágyanem, mely majdnem egyenlő arányban tartalmaz kálit, phosphorsavat és nitrogént. Őszi vetések alá különösen ajánlható. Részletes felvilágosítással és szakmértetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy trágyaosztály Budapest, V., Bálvány-u. 26. sz.

Telefon 31—79.

Telefon 31—79.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatók, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Földmives iskolát

végzett, 36 éves, kiscsaládu, két évi gyakorlattal, úgy a külső, mint belső gazdasági teendőkben jártas, megfelelő állást keres október 1-re. Állását családrom viszonyai miatt óhajtom változtatni. Megkeresések e lap kiadóhivatalához 923. sz. a kéretnek.

Nősülés czéljából

ellenőri vagy ispáni állást keres négy évi gyakorlattal bír, jelenleg is hitbizományi uradalomban felmondatlan állásban levő segédtsit, ki az összes gazdasági és irodai teendőkben tökéletesen jártas, józan, munkaszerető, erélyes. Jeles magyaróvári oklevél van; beszél magyarul, németül szerbül és románul. Állását kineveztetése után 6 hónapra foglalhatná el. Cim a kiadóban 1007. szám alatt.

27 éves

róm. kath., nős bognármester, szakmájában teljesen jártas, uradalomba ajánlkozik. Tóth Kálmán bognár, Püski, Moson m.

Urasági kertész

34 éves, az összes kertészeti ágakban jártas, beszél magyarul, németül és szlávul, vadászathoz és selyemtenyésztéshez is ért, nős, éves bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Szíves megkeresések **Kaltenhuber F.** kertészhez, Budapest, II. Oszló utcza 11. szám alá czimzendők.

A komáromi

magy. kir. földmives-iskolát augusztusban több — részben katonakötelezettségének eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly fiatalemberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőknek stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szíves megkeresések a komáromi magy. kir. földmives-iskola igazgatósága czimére kéretnek.

Hirdelemény.

A **nagyszentmiklósi (Torontál megye) m. kir. földmivesiskolát** a folyó tanévben több olyan kevés igényű, szorgalmas, jó magaviseletű, nőtlen és családostól egyén végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a béresgazdai, kulcsári, magtárosi, munkafelügyelői vagy botospáni állást méltóan betöltsék; kisebb gazdaságban önálló állásra is alkalmazhatóak s az állást már szeptember hónapban elfoglalhatják. E teljesen megbízható egyének felfogadására nézve megkeresésekre készséggel megteszi az ajánlatot a fenti m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

Egy 43 éves

nős, gyermektelen, intelligens és igen megbízható kertész, aki minden kertészeti szakmában kitűnő gyakorlattal bír, megfelelő állást keres, esetleg egy uradalmi kertészetet bérletbe átvesz. Beszél magyar, német és tót nyelven. Szíves megkereséseket kér **Zrim Rezső** Muraşombat, Vas megye.

A jászberényi

m. kir. földmivesiskolát augusztus hónapban több szorgalmas növendék végzi, kik botospánnak, magtárosnak vagy kisebb gazdaságok önálló vezetésére, mint megbízható fiatal emberek jóakarattal ajánlhatók. Szíves megkereséseket kér a jászberényi m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közülve vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatószám. Józsefkörút 38.

Gazdatisztet keresek.

Egy 2400 magyar holdas tolnamegyei belterjes birtok kezelésére keresek egy gazdasági intézetet végzett gazdatisztet, ki az állattenyésztésben, hizlalásban és tejgazdaságban kiválóan jártas. Az illető nivatva volna a gazdasági pénztáron kívül magánpénztárom kezelésére is. Miért is oly egyének, kik óvadékot adhatnak, előnyben részesülnek. Megkivánatik, hogy az illető a német nyelvet szóban és írásban bírja. Csak a legjobb referenciákkal bíró egyének tudassák velem czimöket és küldjék be bizonyítványaik másolatát **Bezerédj Pál**, Hidja, u. p. Szedres.

Gazdatiszti állás

töltendő be **Bervei Jónás Adolf** bervei 2000 kat. holdon felüli uradalmába. Pályázóktól megkivánatik több évi gyakorlat úgy a külső, mint a belső gazdasági teendőkben, szőlőkezelésben jártas, nagy szorgalom és józan életmód. Gazdasági tanintézetet, esetleg földmivesiskolát végzett 40 év körüli, magyar és román nyelvet bíró, nős, kis családostól, küldjék ajánlataikat fizetési igényeikkel **Bervei Jónás Adolf Gyulafehérvár** czimre.

Intéző

gazdatiszt, ki nagyobb belterjes gazdaságoknál hosszabb időn át szerzett gyakorlat és jó bizonyítványok felett rendelkezik, azonnali belépésre felvétetik. Nős urak, kik valamely gazdasági főiskolát végeztek, küldjék ajánlataikat és bizonyítványaik másolatát **Emödi Vilmos és Testvére** **Szécsény, Nógrád-megye**.

900 holdas

belterjesen kezelt gazdaságom részére kezelő gazdatisztet keresek november 1. vagy korábbi belépésre, valláskülönbség nélkül. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igényekkel **Vikár Gyula Bars-Fűss** czimre intézendők.

Önállóan

rendelkező intézőt keresünk, ki mint ilyen már nagyobb gazdaságokban hosszabb időn át működött. Bizonyítványmásolatokkal felszerelt kérvényeket **Wittmann Ignác és Fia** czimére **Pápára** kérünk.

Ardenni

hágóképes fiatal mének kaphatók a kisbéri állami méneshirtokon.

Felvilágosítást nyújt a **méneshirtok igazgatósága Kisbérien** (posta, táviró, telefon és vasutállomás).

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Budapest, VI., Gyár-utcza 28.

a leghíresebb benzinelocomobil-cséplőkészletek kaphatók.

Teljes jótállás kitiünő cséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.

Használt gőzgépek becseréltetnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

KÁLLAI-féle motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitiünő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: **Baró Kemény József** úrnál **Maros-Nemeti**; **Zeyk Dániel** főispán úrnál **Nagy-Enyed**, stb.

Jól bevezetett képviselőt keres egész Magyarországra nézve egy kézi hajtásra berendezett tejfölöző gépeket gyártó elsőrangú gyár. Ajánlatok „X. A.” jegy alatt **Svenska Telegrombyrön** Stockholm (Svédország) küldendők.

SÜRGÖNYŰ CSIM: WALSER FERENCZ, GYÁRTÓ, BUDAPEST

TELEFON: BUDAPEST 95 50

WALSER FERENCZ

CHEMUSZJÉREK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖRŐGYÁRA

TÜZOLTASZEREK-ÉS SZIVATTYÚK-GYÁRA, HARANG-ÉS FÉMÖNTÖDE

BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.

VILLAMOS MEGALLO: VÁCZIUT, A RÉGI VAM KÖZELÉBEN.

WASSERBERGER JAKAB

kocsilámpagyártó

BUDAPEST VIII. ker., Óriás-utcza 6-8. szám.

ALAPITTATOTT 1902.

Javitások jutányosan eszközöltetnek. Árjegyzék díjmentesen.

Méhészek figyelmébe!

„Méhtenyésztés tana“ czimü, a haszonméhészet összes teendőit, a méz és viasznak a háztartásban való felhasználását is, 50-nél több receptet tartalmazó, minden háziasszonynak örökbecsü gazdasági szakkönyvre hirdet előfizetést **id. Károlyi Gyula** Budapest, VIII., Köztetető ut 21/23. A tanulságos mű ára bérmentes széküldéssel 2 korona. Tíz előfizetöt gyűjtő tiszteletpéldányban részesül.

A gazda tizparancsolatja

szép nyomással, ingyen kapható bérmentve postán, **Ubald v. Trnkóczy gyógyszerész**től, **Laibach, Krain, Ausztria.**

Őszi szállításra előjegyezhetők

Reitter Öszkár

főkapitány fajbaromfi-gazdaságában **NAGY-BECSKEREKEN** Angliából hozatott telivér fajtisza legelsőrendü állatok:

Óriás nagy angol emdeni liba, him 25 K, tojó 25 K.
Óriás nagy pekinci kacsa, him 10 K, tojó 8 K. Fehér Wyandotte (amerikai) kitiünő téli tojók.
Fehér Orpington, him 10 K, tojó 8 K. Sárga Orpington, him 10 K, tojó 8 K.

Állami nagy aranyérem.

Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitiünöttek. **Kitüntetések:** Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pószony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szedeg, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta.

Olcsó gazdasági felszerelés.

Bérlet megszüntte folytán, igen jó karban levő gazdasági gépek és eszközök a beszerzési ár feléért kaphatók. Margitpuszta, posta, vasut, táviró Györszemere.

Diszkertkedvelők kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyő faskolától. Tulajdonosa **Copony Ede** Körmend. 120 fajta tülevelü fák, lombok, sorfák, diszeszerjék kaphatók.

Lőrincz István

Budapest, Muzeum-körút 5.
Szép box lovaglő-csizmák készen is kaphatók.

Pannonia Szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

A fő- és székfővárosnak jelenleg legkényelmesebben berendezett szállodája, legkényelmesebb étkező-termei.

Agybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadáandó. Fényes köszönő levelek. Orvosilag ajánlva. „Sanitas“ intézet **Velburg P. 221. Bayern.**

MODERN

olcsó gazdasági épületek és cseleldházak tervezését, költségvetés készítését, felépítését is elvállalja

Vladár Pál építész

okl. kőműves és ácsmester
Budapest, VIII., Kenyermező-u. 3/a.

Eredeti felsőinthalai és montavonai tenyész- és tejelő-marhát

közvetit előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tiroi.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel** gépgyárában, Győrött.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a

KÁLI,

a melynek hiánya teljes termések elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapásnövényeknek, hereféléknek és réteknek, úgy az árpának és szőlőnek, de a gabonafélék is rendszeresen meghálálják. Különösen szegények káliban a homok és tőzegtalajok, ezeknél feltétlenül szükséges a hiányzó káli pótlásáról gondoskodni, mivel azoknál csak foszforsav és nitrogénnel való trágyázás által lehetetlen a lehető legnagyobb termést elérni. A mi viszonyaink között leginkább a 40% kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tiszta kálit, vagyis a kilo százalékat (a kisebb szállítási költség miatt) legolcsóbban vásárolhatjuk.

A kálitrágyák alkalmazásáról a **KALI-SYNDIKATUS mezőgazdasági tájékoztató irodája**, Budapest, VIII., Üllői-ut 36. sz. (Józsefkörút sarok) **díjtalanul és kötelezettség nélkül** nyújt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó **szakmunkákat díjtalanul** rendelkezésükre bocsájtja.

A ki agrárszociális ismereteit bővíteni akarja — a gazdatársadalmi mozgalmakban résztvesz — a községi közéletben szerepet visz — minden földbirtokos, lelkész, tanító és közigazgatási tisztviselő és minden politikus — az olvassa el **De POTTERE BRUNO**

„Magyar szociális agrárpolitika“
czimü új könyvét, mely 4 koronáért kapható a „Patria“ nyomdában Budapest, Köztelek.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozunk mezel gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8
Negyed évre. 4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz szíjazendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszfel.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomás
jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

☛ **Telefon: 623.** ☛

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	623
Válasz a „Köszegi-gépkapa vitához” című cikkre. — Razgha Ernö	624
Tárca. Calendarium Oeconomicum Perpetuum	624
A nemes borélesztők és a velök elért gyakorlati eredmé- nyek. — Teleki Andor	626
A vadrepce irtása permetezéssel. — Gyárfás József	626
A gyümölcsérés idején	627
Könyvismertetés. Az ikerváltó eke és használata. — Csemegi Ujság. — A Magyar Pomológia	628
Kérdések és feleletek	628
Kérdések: Nehezebb hidegvérű lovak takarmányo- zása. Á. R. — Lefejő tejgazdaság létesítése. L. M. — Hogyan pótoljam az elmaradt istállótrágyát? Cs. Gy. — Gyommagvak értékesítése. M. K. — Tejszállítás 140 kilométerről. K. K.	
Feleletek: Hideg földek meszezése. C. — Alagesöve- zett savanyu rét. C. — Szuperfoszfáton kívül minő műtrágya alkalmazandó. C.	
Hírek	628
Aprók	639

SZEMLE.

(Nagy esőzések. — Ennek következményei. — A
vidéki piacokon nincs buza. — Mennyi búzát tud
a nagy és középbirtok eladni. — A vám megszü-
ntetésre nézve Kossuth miniszter nyilatkozatai. —
A veszteséges állati termelés.)

Ugy véljük, hogy az augusztus végi esőzések országosak voltak és az a rettenetes helyzet, a mibe a mult évi őszi szárazság hozta az országot, ez idén már nem állhat elő. A földek jól megáztak és a vetés alá pompásan lehet dolgozni. De a vetéssel gazdáink még sem fognak nagyon sietni, mert a hesszeni légynek káros föllépése az idén gazdáinkat a tulságos korai vetésektől elriasztotta. A hatalmas esőzések ezenfelül még sok hasznot hoznak a gazdáknak. Ahol el nem vénült a kukoricza és a répa, ott az esőknek még nagy hatásuk lehet. Ugyanez áll a szüz herékre is a melyek ha talán kasszalóssal nem is, de jó őszi legelővel ajándékozzák meg a gazdákat. Még a gyeplegelők is megújulhatnak ennyi eső után az ősze.

Hosszu szünet után végre megnépesülnek a vidéki városok piacai. Jönnek a kisgazdák értékesíteni termésüket. Igen, de hiába keressük a piacokon a búzát. Az nincs. Ellenben annál több az árpa. A kis-

gazdák is csak árpából pénzhetnek, hogy küszöbön levő adóikat és egyéb fizetségeiket most leróhassák. A kisgazdák pedig azért nem hoznak búzát a piacra, mert *nincs búzájuk*. Nagyon soknak annyi sincs, hogy a vetőmag és az évi élelem meglegyen. Meg is indult az árpa-örlés. A kisgazdák árpát öröltetnek kenyérnek. Kissé gyenge surrogatum, mert az árpának sok a szalmás burka, a melyet el kell távolítani a molnárnak az árpalisztból. Akis malmok, melyek most majdnem általánosan hengersizékekre vannak fölszerelve, ugy örlik meg az árpát, mint a búzát szokás, de így nagyon kevés lesz az örlemény. A kisgazdák tehát azt kívánják, hogy ne hengersizékekkel, hanem kővel öröljék meg az árpájukat.

De a nagybirtok, a középbirtokkal együtt, sincs a búzát illetőleg rózsás helyzetben. Hiába! Ritka volt nagyon a buza, ha még oly szépek is voltak a kalászok. Alig van gazda Magyarországon, a kit a búzák állása nagy csalódásba ne ejtett volna. A becslések 30—50%-kal csaltak. A közép- és nagybirtoknak a vetőmag és konvenzió félretévése után alig marad eladni valója. Kutatunk utánna és arra az eredményre jutotunk, hogy egy 1000 katasztrális hold csupa szántófölddel bíró birtok, az idén alig adhat el többet, mint 6 waggont, egyremásra az egész országban. Mivel pedig a közép- és nagybirtok búzával bevetett területe 4 millió kat. holdra tehető, tehát 4000-szer 6 waggont adhat el csak a nagy- és középbirtok. Ez 2,400.000 mm.-nak felel meg, a mely *csak* Magyarország fogyasztó lakosságát sem elégitheti ki.

Magyarország mindamellett kihuzhatja import nélkül, mert Magyarországon a népesség hozzálát a surrogatumok fogyasztásához. Mint már rámutattunk, az árpa, a kukoricza, a burgonya e részben nagy szerepet fognak játszani.

Ámde nem így van Ausztriával, a melynek 15—16 millió mázsa búzára föltétlenül szüksége van. Minthogy ezt Magyarországból az idén meg nem kaphatja, ennél fogva a külföldről kell vennie. A kincstárnak ebből 100 millió korona vámjövédelmé származik. Szép kis summa!

A következtetéseket ebből le lehet vonni a buza várható áralakulására nézve. A külföld most megrohanta Ausztria és Magyarország piacait, főleg a román, orosz és szerb búzával. Ennek következtében az árak

most sülyednek. Később, ha Ausztria és Magyarország erős import igénye a külföld készleteit meg fogja apasztani, valószínűnek tartjuk a világ-árak emelkedését, ha csak Amerika és Oroszországnak nem tulnagy a termése, a mit tudni nem lehet.

Amerika és Oroszország nem ugy kezelik termelési statisztikájukat, hogy abból nemzetgazdasági kárak legyen; és az igazat csak akkor mondják meg, mikor az ördög sem kíváncsi többet rá. Az olyan kis Balkánországban, mint Magyarország, henczegnek a termés-jelentésekkel, nem gondolva arra, hogy e meggondolatlanságuk mily óriási kárt okoz az országnak.

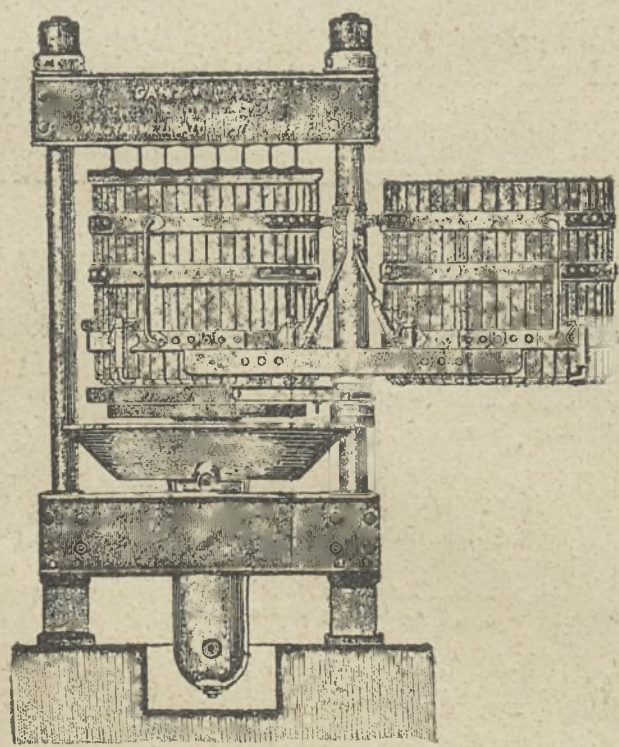
Ausztriában pedig nem szűnnek meg agítani a mellett, hogy a buza- és kukoriczavámot meg kell szüntetni. Elmondhatjuk, hogy az osztrákok tulságos okosak. A magas ipari vámokat zsebrevágták és miután ez a kezükben van, most már az ellenértékül adott gabona-vámokat szeretnék a magyar gazdáktól elkobozni.

Ha Magyarország nem akar anyagilag teljesen megsemmisülni, akkor a buza- és a kukoricza-vám ideiglenes megszüntetésébe csak ugy mehet bele, ha Ausztria a fontosabb ipari vámokat is egyidejűleg megszünteti. Ehhez a föltételhez ragaszkodni kell.

Megnyugtató Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter válasza, a mit e kérdésben az Országos Magyar Gazdasági Egylet fölterjesztésére tett, kinyilvánítva azt, hogy a gabona-és tengeri vám felfüggesztése konkrét javaslatként nem került a kormány elé, de ha erre vonatkozó törekvés nyilvánulna is, a kormány ismerni fogja kötelességét a magyar mezőgazdaság iránt.

Hazafias magyar kormány másként nem is nyilatkozhatik.

Az állati termelés terén ugyis bankrottok vagyunk. Alig találunk tenyésztési ágat, a melyet nem kellene deficizzel üznünk. A lötenyésztésen Magyarországon ugyan meg nem gazdagszik senki. De illőleg ráfizetünk a remontára. A gypaju-, juhtenyésztés is olyan ráfizetéses üzletág. A sertésenyésztést drágává teszi a rövid periodusokban bebetörő sertésvész; a marha-hizlalóktól kérdezzük meg, nem vesztenek-e vagytonokat már évek óta a hizlaláson? A mi pedig a tejgazdaságokat illeti, azokat nagy számban feloszlatták, mert a eseléd- és a takarmány drágaságát az olcsó tej nem kompenzálja.

Ajánljuk a magyar gyártmányu „Toldy” hydraulikus, „Kini-
zsi” orsós, valamint egyéb szerkezetű borsajtóinkat, szőlőzuzó-
kat, bogyozókat, borszivattyuinkat stb., magyar prima
bortömlőinket s az összes szüreti cikkeket a legjobb minőség-
ben gazdáknak legjutányosabb árak mellett.

Most jelent meg szüreti pinczegazdasági árjegyzékünk, melyet
kivánatra ingyen és bérmentve megküldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-uteza 31.

Nagyon kevés üzletág marad, a mely nem ráfizetéses, nyereségről ne is beszéljünk! Ilyen körülmények között a Balkán-marha rázuditása a magyar piacokra, végzetes hiba. A növénytermelés az egyedüli, a mely jutalmazza a gazda fáradságát, ha sikerül. Legalább ennek a helyzetét mentsük meg az által, hogy semmiféle vám-felfüggesztések miatt még csak szóba sem állunk.

Válasz a „Kőszegi-gépkapa vitához” című cikkre.

Tekintetes Szerkesztőség!

Engedje meg, hogy Szolinszky Jenő gépészmérnök urnak b. lapjában aug. 22-iki számában megjelent válaszára, én is válaszomat megadhassam.

Czikkiró ur a számszerű teljesítményből adataim nyomán a valóságos teljesítményt számítja ki, úgy a gőzekénél, mint pedig a gépkapánál, azzal a különbséggel, hogy a gépkapánál bizonyos okok miatt a számszerű teljesítmény 30%-jának veszi a valódi teljesítményt, míg a gőzekénél ezt 40%-ban állapítja meg, s ezen állításának indoklására felhozza, hogy ez a munkamulasztás egyrészt a szabálytalan táblákban s abban keresendő, hogy a gőzeke sokszor nem száthat teljes kötélhosszban, ékelnie kell stb., a gépet javítani kell s hogy ez a javítás sokszor a gőzekénél akkor is megtörténhetik, mikor a másik gép az ekét huzatja; a mennyiben a gépkapánál a szabálytalan tábla sokkal inkább okoz nehézséget, mint a gőzekénél s állítása szerint a javítások is sokkal több időt vesznek igénybe, ez okból a gépkapa valóságos teljesítményét a gőzekéjével szemben 10%-al alacsonyabbra értékli.

Ezen tételtől eltekintve, czikkiró ur, úgy látszik, czélzatosan nem veszi tekintetbe azon alapot, melyből a »Kőszegi-gép üzemköltségei« című cikkemben kiindultam s azután »Válasz a Kőszegi gép üzemköltségeihez« című cikkemben a czikkiró urat erre újból figyelmeztettem.

A mennyiben úgy látszik czikkiró ur erre újból megfélekedni méltóztatott, kénytelen vagyok erre immár »harmadszor« figyelmeztetni,

azon tiszteletteljes megjegyzéssel, illetve kérelemmel, sziveskedjék azt végre tudomásul venni, hogy számításaimat, lévén a gépkapa a középbirtok gépe, ez alapon tettem meg, és éppen ez okból hasonlítottam össze a szöv. gőzekével, mint olyannal, melyet a középbirtokos, annak nagy ára és nagy regie-költségei miatt csak szövetkezés útján szerezhet meg.

Az összehasonlítás tehát a gőzeke és a gépkapa között akkép történt, mint annak történnie kellett, hogy a közép gazda a gépértékről magának fogalmat szerezhesse, mint olyanról, mely hivatva van arra, hogy ezentul nemcsak a gőzekét, de a fogatos erőt is pótolja. E czélra számba vettem egy 1400 holdas gazdaságot, melynél okszerű mivvelés mellett 2100 hold szántás van, mikor is az igavonót teljesen a talajmivvelés körül nélkülözhetjük; a gőzeke költségeit, pedig szöv. alapon számítottam, tehát oly módozat mellett, a mely egyedül adja csak meg a közép gazdának a legolcsóbb módot a szántásra, mert bérszámítás természetesen drágább; 10—12-es Fowler-garnituránál pedig az általános költségek alig lévén kisebbek a 20-asánál, szinte drágább a szöv. szántásnál.

Ez alaphól kiindulva teljesen elesik első sorban is a szöv. gőzekénél felszámított utazási veszteség 19.05%, mert a míg a gazdaság tábláin a kétrendszerű gőzeke csak a táblán feláll, addig egyik tábláról a másikra nemhogy nem jutott el a gépkapa, hanem már szánt is, tehát egy gazdaságban a gépkapa legfeljebb azt a néhány méter improkutív utat teszi meg, mely ut egy táblától a másikig vezet; ez pedig sok legyen mondva, 1 km. a gőzekének szinte meg kell tenni ezt az utat, de míg ez a táblán kötelét kihuzza, azon idő alatt a gépkapa már száthat.

De lássuk csak, miképp állhat meg czikkiró urnak azon állítása, hogy a gépkapa valóságos teljesítménye, a kiszámítható teljesítménynek csak 30%-ja, míg ez a gőzekénél 40% lenne, vagyis hogy a gépkapa munkaidejéből még évenként 270 órát törölni kellene? ennek igazolására felhozza:

1. hogy az állandó üzemnél a teljesítmény mindig kisebb, mint a próbáknál;

Ebben az hólnapban, utolszor kell forgatni; rosot, búzát, és egyéb e' fele magot vetni.

Diót le-vern.

Almát, körtvélyt, és egyéb tartani való meg érett gyümölcsöt le-szedni Sz. Mihály nap tájban, utolsó fertályon; hanem félők az hidegtől hadgyák egy kevéssé állani garadában, az kertben, a' fák alatt, tartossabb lesznek.

206. A' kosokat, az Juhok közzé kell bocsátani, Sz. Máthe nap tájban, hogy Gyertya Szentelő Bóldod Aszszony nap tájban ellyenek; mert a' Juh 21. hétig hordozza az faját.

A' Juhoknak betegségek ellen való jó orvosság, ha azt akarod, hogy meg-ne hallyanak; de minek előtte őszeve bocsáttyák a kosokat az Juhokkal, avagy minek utánna meg-elettenek, kell nékiek adni. Végy kő sőt egy jó tátra valót, törd jól meg, és szítáld meg, és keverd jól őszeve jó erőss eczetel, és jó égett borral, egyikből annyi legyen, mint a' másikkól, hogy olyan legyen mint az kása; törj babért is, és szítály örvény gyökeret hozzá; tedd ezt mind egy új mázos öreg fazékba, vagy kissebbe, a mint a' juhok

2. hogy a gőzeke nem dolgozhat mindig kötélhosszal, annak ékelnie is kell;

3. továbbá felhozza, hogy a munkaszünetek okai (szén és vízhiány, utazás, gépjavitás, kötélszakadás, stb.) sokkal inkább előfordulnak a gépkapánál.

A mi czikkiró ur azon kijelentését illeti, hogy az állandó gépüzemnél a munkateljesítmény aránylag kisebb, azt alárom; de még eldöntetlen az, vajjon ezen teljesítmény aránylag nem felel-e meg a próbákoni teljesítmények inkább a gépkapánál, mint a gőzekénél; mert majdnem lehetetlen megkivánni a személyzettől azt, hogy

1. A gépkapát oly preczizen vigyázzon 130 napon át egyfolytában, hogy midőn a billenő eke a másik géphez ért, már az ő gépével azt azonnal vissza is huzassa; ha pedig egy 300 öl széles és egy teljes 200 öl, tehát egy kötélhosszu táblán, hol ez a művelet 300-szor történik, mindenkor csak egy fél percet mulaszt, akkor ez egy ilyen 50 m. holdnyi táblánál már $300 \times \frac{1}{2} = 150$ percet, vagyis $2\frac{1}{2}$ órát teszen ki, tekintve, hogy ezen 50 holdat a gépnek 20 óra alatt kellene végeznie, már $2\frac{1}{2}$ órát, tehát már is 10%-nál több időt igényel ennek elvégzéséhez, mint a kiszámítható számbeli teljesítmény.

2. Az ekekormányos is, ha a szögelésekben hosszú jártassággal s ezenfelül különös ambícióval nem bír mestersége iránt — egy sokszögű tábláról nem is beszélve, — egy trapéz alakunál már sok időt fecsérelhet, sokkal többet, mint a gépkapát az 1. pontnál.

3. Ha az ekét nem tudja jól a barázdába bevezetni, s csak ez által 3 öllel nagyobb forgót hagy, ez szinte 1800 öl, vagyis legalább 40 percnyi veszteséget okoz.

4. Dombos táblákon, hol az egyik gép a másikat nem látja, itt tehát sippal történik a jelzés az indításra, ez is minden huzatásnál legalább 1 percnyi késés.

5. Ilyen táblákon, hol a gépkapát az ekét nem látja, a huzatás természetesen szinte lassabb.

6. Ha a dobon a kötel egymásra rosszul csavarodik, már szinte nem mehet a gép próbagyorsasággal.

7. Nehéz szántásnál a gépkapát fele nem

és báránnyok száma vagyon, legyen teli véle; égesd jól meg, avagy az kemenczében, avagy Fazakastúl, hogy az só ollyanná legyen mint az kő; az után törd mind fazakastúl őszeve egy mosárban, hinc egy, vagy több csatornán eleikben az juhoknak, egynehánszor egy héten, ha betegeseknek látezanak; ritkábban, ha egészségesek lesznek.

207. Minden féle betegségekűl meg őszeve meg-száraztatod az árpát, és az malomban meg töretd: száraz urömnek levelét, és virágját le-vonszod, tiszta kender polyvát vészesz, és törött babért, ezeket sóval mind őszeve kevered, és az juhoknak Sz. Mihály és Sz. Márton nap között adod, estve minden héten háromszor, ha szép idő léssen, de ne hadd innyok reá, minden betegségekűl meg-gyógyittya.

Az Juhászoktúl Szent Mihály nap tájban, számot kell venni, az Juhokról és báránnyokról; a' ki nem tartani való, el-kell adni.

208. Inventariumokat, és laistromot kell csinálni, az Tehenekrűl is, és minden-féle majorságbéli állatokrűl, a' mi meg-maradott, fel kell jegyezni.

Ha ebben az hólnapban, utolsó fertályán az hóldnak agyagot ásnak az kemenczékre,

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Az az

Majorságrűl írt Laistrom, mellybűl minden Major-Gazda horűl-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a Majorság-körűl, megtudhattya Többeknek hasznára újonnan Ki-nyomtatott Har-madszor.

SEPTEMBER, Szent Mihály hava.

Ebben a' hólnapban, 30. nap vagyon.

204. Ha ebben az hólnapban mennydörög, sok gabonát várj.

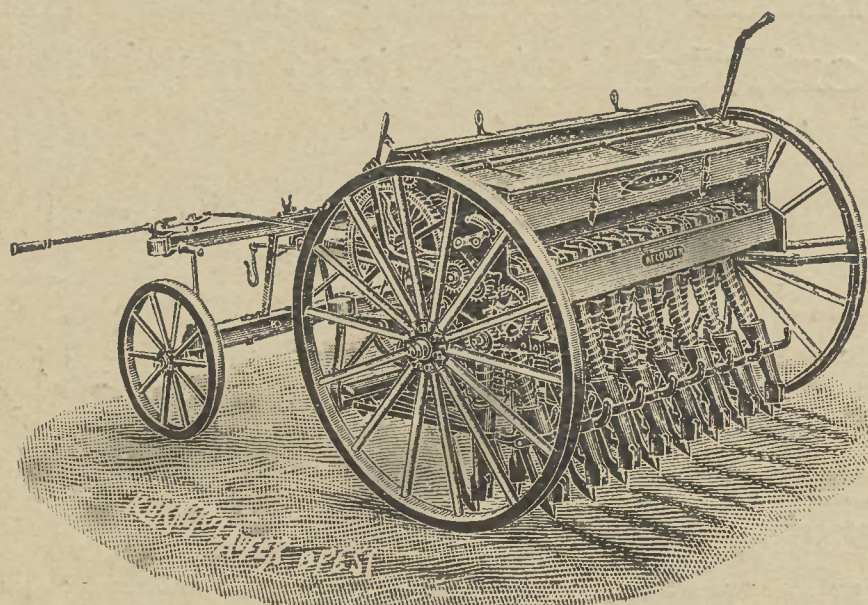
Sz. Egyed nap tájban, az komlot le-szedni.

Búzát és rosot vetni Pénteken; Sz. kereszt fel magasztalása előtt, vagy utánna, utolsó negyedén az hóldnak.

Mézet ki venni a' hol szokás közepin az hónak.

Sz. Mihály nap tájban, sőt venni télre.

205. Kendert és lent tilólni, törni, gerebelni, és mindenképen el-készíteni a' fonyásra.

„Szab. Rekord II.” sorvetőgép.

Losonczy gyártmány.

Sorba vet, sorba trágyáz!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

tudja a gépet fűteni akkép, hogy a barázda végére érve a 12 atm.-ból még 10 legalább meglegyen, tehát a gép gyorsasága már nem teljes.

8. Ha a kötél szakad, annak befónása, — különösen ha nem Fowler kötelet használunk, hanem más sűrűbb fonásút, — 1 órát tart.

9. A szántóvasak felrakása sem teljesíthető mindig akkor, mikor a gépészek reggel a gépeket fűtik.

10. A gépek felfűtése is naponta legalább egy teljes órát igényel.

11. A gépet kiszolgáló vizes és szenesfogatoknak is etetni kell egyrészt, másrészt ha az őszi sötét napok beállanak, ha a gőzeke a világítás miatt dolgozhatnak is, nem dolgozhatnak, mert a sötétségben egyrészt a víznek szállítása néha lehetetlen, másrészt pedig az a cseléd, akinek még marháját megtisztítani is kell, ki nem bírja.

Sok még más apró okok azok, melyek a gőzeke maximális s nem minimális $2\frac{1}{2}$ holdnyi óránkénti teljesítményét 20%-ban hátráltatják.

Éppen ez indított engemet arra, hogy számításaimnál az egyéb levontakon kívül, a gépkapa teljesítményéből 20%-ot levontam, nem mintha meg lennék róla győződve, hogy a gépkapánál ugyanezen akadályok előfordulnának, de azért, mert oly számot akartam kihozni, mely a valóságban, ha nem is lesz nagyobb, de semmi esetre kisebb ne legyen.

Lássuk csak, hogy ezen, a gőzekénél a számbeli teljesítményt akadályozó körülmények, mennyiben akadályozhatják a gépkapa üzemét?

Az 1. pont: teljesen elesik.

A 2. pont: A gépkapaszántásnál, a tábla közepén annak miniatűr alakját ki kell jelölni akkép, hogy ezen kijelölt darab körül a gép kifelé körben szánthasson, itt tehát ékelések nincsenek s a forgók is elmaradnak, s csak legfeljebb a birtokosnak vagy gépésznek ad munkát ezen kimérés.

A 3., 4., 5., 6. és 7. pont elesik.

A 8. pont: Ha a lánc szakad, ezen láncszemnek beillesztése legfeljebb egy negyed órába kerül (kipróbálva).

A 9. pont elesik, mert a kapák oly szög alatt forognak, hogy önmagukat élesítik.

A 10. és 11. pont elesik.

Ezzel szemben mi akadály lehet a motornál?

1. Olaj, víz, szalmaszál stb. jön a benzinbe, vagy pedig a gyújtás más okból nem működik.

2. Esetleg egy csapágy meg melegszik, ez megtörténhetik a gőzekénél is.

3. A gépnek olajozása itt éppen úgy menetközben történik, mint a gőzekénél.

Ezen eshetőségeket számbavéve, kérdem mi okból számít cikkiró ur 10%-al kevesebbet a számszerű teljesítményből a gépkapánál, mint a gőzekénél? Talán azért, mert a gőzekénél az általam felhozott eshetőségek nagyobb számban fordulhatnak elő, mint a gépkapánál?

Czikkiró urnak, számításom azon részére, melyben a tavaszi trágya leszántásra 6 napot számított, nincs kifogása, ellenben kifogásolja a 14 napi keresztet közti tarlószántást, mondván, a gőzeke ezt is tudja. Mikép gondolja ezt cikkiró ur? Ha az eke a kepesorhoz ér, akkor megjelenik vagy 8 »Toldi« s a kepesorokon átdobja a kötelet? avagy pedig a kepesorhoz érve, leakasztjuk a hátrafelé húzó kötelet az ekéről, midőn azután az eke az őt húzó géphez érkezett, akkor kikapcsoljuk a másik kötelet is, az ekét a gép hátsó kapcsára akasztjuk és áthúzzuk a másik kepesorba, újból beakasztjuk a kötelet, az ekét pedig a másik, alulról feljövő gép után akasztva lehúzzuk, lennt ismét a kötelet rákapcsoljuk, s kezdődhetik a szántás az 50 lépésre levő kepesorig, kezdődvén ismét a mese a »8 Toldi« avagy pedig »az eke szállításáról« újból; de ha ez nem is lenne, fizetne a biztosító-társaság kártérítést a gépek által felgyújtott képéért? Ugy ez lehetetlen, így tehát meg fogja engedni a cikkiró ur, ha ezen 20 naptól semmit sem engedek.

Ha tehát számításomat cikkiró ur kívánsága szerint is teszem meg s daczára annak, hogy a gépkapánál indokolatlan az a bizonyos 10%-al kevesebb valóságos teljesítmény, a gőzekével szemben, ebben is kedvében akarok járni és levonásba helyezem, akkor is a szöv.

gőzekénél számba vett 19.05% utazási idővesztés elhagyásával, mely reményem az előbb felhozott indokaim folytán, már minden kétséget kizárólag elmaradhat, a gépkapa valóságos évi teljesítménye a köv. leend:

130+6+14=150 nap á 18 óra	2700 óra
ebből lejön: 18.82% le gépjavítás,	
eltörés stb.-re	508 »
10% cikkiró ur kedvéért	270 »
20% azon akadályokra, melyek a gőzekénél, a próbákon való teljesítményt a valóságban elérhetlenné teszik, számításba veszem mint előbbeni számításaimnál is tettem, a gépkapánál is	540 »

A számbeli teljesítmény gátlására 1318 óra
Marad valóságos munkaóra . . . 1382 óra

Bácostopolyán a gép 80 kapafordulat és nem kör, hanem fogásos szántás mellett, óránként $1\frac{1}{2}$ m. holdat végzett, jelenleg a kapák 100 fordulatot tesznek és a gép körszántást, tehát folytonos üzemet végez, tehát 15—20%-al többet kellene végeznie 7" mély szántásnál; de ha csakis a már kipróbált mennyiséget veszem alapul a gépnek ezen 1382 óra alatt az $1\frac{1}{2}$ hold 2073 holdat kellene egy középirtokban okvetlenül teljesíteni.

Ezekből is láthatja a cikkiró ur, hogy becsületesen számítottam, de nagyobb megnyugvására megígérem, hogy egy idény elvégzése után e lapban az elért eredményekről tájékoztatni fogom.

Hogy pedig teljesen megfelelek cikkiró ur kívánságának, az általa kiszámított 1053 holdas teljesítményt és egyéb megjegyzéseit is számításomba beleveszem, csak azért, hogy maga is értékelni tudja, miszerint ez irányu válaszával a gépkapa értékét, még ha ezen teljesítmény meg is állna, csak nagyon kis mértékben szállította alá.

Nekem úgy látszik, a mennyiben cikkiró ur nagyon sokat foglalkozik a gőzekével, hogy azt hitte, ha a gépkapa teljesítményét felére leszámítja, az egy holdra eső költség is az eddiginek legalább is megközelítőleg duplája lesz. Ez áll a gőzekénél, de másképp van a gépkapánál, de számítsunk, cikkiró ur állításai szerint:

házat, csürt, és más hajlékokat tapasztanak véle, abban nem terem ptrücsök, vagy más féle féreg.

Leveles gallyat készíteni tétre, az marháknek.

209. Ha mendörög, mikor az nap a' Szűznek jelében vagy, sok és, jót jelent, a' ki ötven napig tartani fog.

Ha ebben az hólnapban mendörög, sok gabona leszen, gyümölcs, és szél.

Ha Sz. Máthe napján tiszta idő vagy, nagy bővsége leszen esztendőre az bornak.

Valamennyi hó harmat vagy dér, Sz. Mihály nap előtt három, vagy négy héttel esik, annyi leszen Sz. Phülöp Sz. Jakab napja után-is, vagy mindgyárt előtte, és az szerént rendelik a' szőlős emberek az szőlő nyitást-is. Az hó harmat, majd többet árt az dérnél; ha három, vagy négy héttel Sz. Mihály nap előtt hó harmat esik, közönségesen ártani fognak az Májusbéli, az az, Pünkösdi havi hó harmatok a' szőlőnek; kiváltképen ha Sz. Phülöp és Sz. Jakab napján csendes idő leszen, és semmi szél nem

fúj; mert a' szél el fuja a' deret, hogy olly keményen le ne essék és kárt ne tehessen.

210. Az minémü idő vagy Sz. Mihály havában, mikor az új hold fel tetszik: ollyan idő leszen közönségesen őszel-is; és ha szép idő, jó szüretre való idő fog szolgálni.

Sz. Egyed napján kezdenek az hím szarvasok, a' nőtényekkel társalkodni; ha valami szép fényes napon adgyák hozzájok magokat, hasonló időben válnak is el: és jele az, hogy négy hétig egy más után szép idő leszen; ha esőben; hasonlóképen eső leszen. Ha néha későbbben adgyák hozzájok magokat, jele az, hogy későbbben kezdetik el az tél-is.

211. Ha Sz. Egyed napján jó idő leszen, az ősz-is jó leszen, és bor is.

Meleg ősz, igen jó az szőlőnek: meleg étszaka, szavanyút, de nem olly egészséges hideg étszaka, savanyút, de egészségesbet.

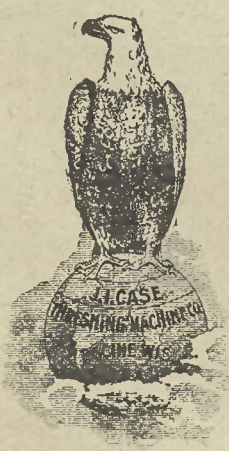
Az madarászat, leg jobb Sz. Mihály nap előtt két héttel, és Sz. Mihály nap után két héttel.

212. Az madarokat teletszaka megtartatni, ha elsőben meg-mellyeszti, és az

belit ki hánnyak, az után egy étszaka hideg vízben tészik, az után égnéhányat eczetbe meg főzhetni, némellyeket meg süthetni, és az után eczetbe tehetni; és mikor immár féleg meg főtt, vagy meg-sült, az főttet a' maga levében hadgyák, és minden féle fü szerszámot tésnek hozzá, úgy mint borsot, gyömbért, szek fü vet, fa heját, etc. nád mézet, vagy mézet. A' sülteket is eczetbe tészik, és mikor meg hültek, az fazakat fellyül jól bé csinállák, és ugy hadgyák állan. Ha ezekből főzni akarnak, borba főzzék, vagy fele eczetbe, fe vízben, de jobbak borban; Tengeri szőlőt, apróra metélt almát, ha ki akarja mondolat, nád-mézet, sáfrántis 's adgyon hozzá.

213. Ha ki azt akarja, hogy az veres mogyoró-fa jól gyümölcsözzék, Sz. Lampert napján, az az 17. Septemb. avagy egy kevéssé előbb, avagy egy kevéssé utóbb ültesse el, jó és sok gyümölcsöt hoz: nem árt, ha az levele rajta lesz-is a' fának; más időbe nem leszen ollyan jó.

Lámpreták leg-jobbak őszel, és kikeletkor

MEGGYŐZŐDÖTT

CASE

a mezőhegyesi bemutatón a

gőzeke automatikus cséplő óriási munkaképességéről és

kiváló munkájáról. 10 ekével 20 cm. mélyen $2\frac{1}{2}$ holdat szántottunk óránként, szántásunk minősége a legideálisabb volt, cséplőnk

megállapított munkaképessége 350—400 métermázsa naponként, 8 munkással dolgozott, mindenképen teljesen tisztán.

Ha a gőzekét azonnal megrendeli, még az idén szánthat vele. Sziveskedjék irni!

Vezérképviselő:

HAHN ARTHUR Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.

Amortizáció	3000.— K
Kamat fél tőke után 5%	750.— «
Géprészlekre, a mennyiben ezt czikkiró ur kevesli, 1000 korona helyett	1500.— «
Benzin, czikkiró ur kívánságára 11.3 helyett 13 kg. 1053 holdra 1368 kg. á 16 kor.	2188.— «
Gépész fizetése a gazdaságban :	
Kézpénz	800.— K
22 q gabona á 20 K	440.— «
730 ltr. tej	94.90 «
Lakás értéke	110.— «
Földérték	100.— «
16 m ³ fa á 8 K 128 K	1662.90 «
mivel egyéb gazd. gépeket is kezel, ennek fele	831.45 «
1053 hold után á 30 fill. holdpénz	315.90 «
2 béres fizetése 1 évre 1058 kor. ennek fele	528.— «
2 béresnek á 10 fill. holdpénz	105.30 «
163 q benzin fuvar	136.30 «
Összes költség	9354.95 K

1053 holddal, esnék egy m. holdra 8.88 korona, feltéve, de el nem fogadva czikkiró ur állításait, még így is 9.6 koronával olcsóbb, a gőzeke 18.5 koronás munkájával szemben.

Mit szól ehhez czikkiró ur? Most már csak mindenben megtettem a kedvét! 2100 hold helyett 1053 hold évi teljesítmény! A topolyai átázott földben volt 11.3 kg. benzinfoyasztás helyett 13 kg., 1000 kor. ára alkatrész helyett 1500 korona s mégis csak 8.88 koronát lehetett kiszámítanom.

Legyen tehát megnyugodva, nem tart már soká, azután már tisztán látunk, nem lesz szükségünk arra, hogy kombináljunk, a tények fognak beszélni s reményilem, hogy a mérleg az én oldalamba huz majd!

1909. aug. 25-én.

Razgha Ernő.

A nemes borélesztők és a velük elért gyakorlati eredmények.

A »Gazdasági Lapok« mult heti számában alkalmam volt az erjedésről néhány szót szólnom és fejtegetéseim kapcsán említést tettem a nemes borélesztőkről is.

Hogy micsodák ezek a nemes borélesztők és milyen hatással van alkalmazásuk az erjedés folyamatára, azt a következőkben lehetne röviden vázolni:

A légköri levegőből az édes mustba különböző erjesztőgomba csirák kerülnek, így a *Saccharomyces ellipsoideus*, a *Sacch. apiculatus*, a *Sacch. pastorianus* stb. Ezek közül csakis a

be csinálni 's, olyan mint a' kilencz szemü hal, és azt-is: Sz. Jakab naptúl fogva bőjtig fogják az part mellett varsában, sővént fonnak a' mellett; hogy se egy felől, se más felől el ne-mehessen. Mikor be csinállyák elsőben meleg sós vízben meg-főzik, az után szép tiszta ruhával meg-törlik, meg-sütik lassan a' mint szokás: az után egy tiszta hordocskát vésznek, a' fenekét meg-hintik borsal; az után egy rend halat raknak, az után borsot, gyömbért, szek-fuvert, fahejat mind öszve kevernek, s-azzal hintik a' halat, 's meg más rendet raknak, s úgy hintik, míg meg-telik a' hordócska: az után jó bor-ezetet töltenek reá, 's erőssen meg-nyom-tattyák, bé-csinállyák, esztendeig-is el-áll.

214. Az ki fiatal csemetéket ültetni akar, vagy tölgy fát, vagy más fát, Sz. Lampert napján ültesse, avagy három nappal előtte,

legelsőnek említett ellipikus borélesztő fejt ki hasznos működést, a többi élesztőfajta többé-kevésbé hátrányosan befolyásolja az erjedést és megrontója lesz előbb-utóbb a bornak. Kedvező körülmények között a *Sacch. ellipsoideus* gyorsan tulsulyra vergődik és elnyomja a többi élesztőfajt és betegécsirát, de a mint a viszonyok kissé kedvezőtlenek lesznek, nagy nehézségekkel kell megküzdnie és gyakran nem ő marad győztes.

Évek hosszú során át tartó alapos tanulmányok és kísérletek bebizonyították továbbá, hogy némely élesztőfaj ugyanazon szőlőcukor mennyiségből több szeszt erjeszt mint a többiek, más pedig egy bizonyos zamatot kölcsönöz a bornak. Megállapították azonkívül, hogy minden szőlővidéknek meg vannak a maga speciális élesztőfajtái.

Ezeket megfelelő eljárás segítségével szelekezionálták és szaporították, úgy, hogy ma a külföldön külön e célra alakult jelentékeny kereskedelmi vállalatoknál bármely minőségű és mennyiségű nemes borélesztőt egyszerű rendelés útján meg lehet kapni.

Hazánkban a m. kir. ampelológiai intézet szelekezionált nagyszámu élesztőt, a melyekkel jelenleg kísérletezik. Forgalomba ezen élesztők még nem kerültek, máshonnan pedig Magyarországon nemes borélesztőt beszerezni nem lehet.

A mult évi hideg őszben a borok rendkívül lassan és rosszul erjedtek, elhatároztam tehát, hogy kísérletet fogok tenni külföldi élesztővel. A világhírű *Institut La Claire*-nek van *Le Loele* (Svájcban) egy telepe, a hol főleg kivitelre szánt nemes borélesztőt készítenek. Onnét hozattam egy 5 kg.-os póstacsomagot, mely 25 koronába került franco Villány és két nap alatt ott volt. Fizettem továbbá vámért 1.50 koronát. Az élesztő kitünően bevált. Az előírás szerint vele erjesztett mustok 3 nap alatt teljesen kiforrtak, gyorsabban tisztultak és 1/2%-al több szeszt mutattak a Malligand mérőn, mint ugyanazon de nemes élesztő nélkül erjesztett mustok. Ezen tapasztalatok után a nemes élesztők használatát t. gazdatársaimnak őszintén ajánlhatom.

Fentnevezett intézet az élesztőt 1 kg.-ot tartalmazó légmentesen beforrasztott pléhdobozokban szállítja, úgy hogy az élesztő esetleg még néhány hónap múlva is használható, de legjobb az élesztőt közvetlen szüret előtt rendelni. 1 kg. élesztő 20 hektoliter bor erjesztésére elegendő. Az élesztő használata rendkívül egyszerű és a következőben áll:

Két-három nappal szüret előtt kipréselünk

vagy három nappal utánna hőlde tölte tájbaa, a' melly történik, Nikor az nap egyenlő az étszakával, némellyek Nost tartyák jobnak a' fának ültetését, hogy nem mint kikeletkor, nóha talám jobb volna az után ültetni. Arra is reá kell vigyázni, hogy úgy fordicsák nap kelet felé a' fákat, amint az előtt állottak az földben. Az gyökerek alá kevés ganét hánnyanak, avagy az gyökere környül.

Baraczk, cseresznye, szilva, etc. magot tedd harmad napig mézes vízben, az után tedd őszel jó földben, vagy fazékba az hazban. Martiusban vagy Bőjt-más havában vedd ki, 's oda ülted, a' hová akarod. Az köves gyümölcs fákat, az mind cseresznyét, szilvát, etc. valamikor akarod őszel által ültetheted. Az fákat-is őszel meg-nyirhated, és az hejában való ágokat le vagdalhatod.

(folytatjuk).

kb. 2 métermázsá válogatott érett szőlőt, az így nyert mustba beleöntjük a nemes élesztőt. 48 óra alatt a must zajos erjedésben van. Ezt a mustot apránként beosztjuk aztán az egész szüretelt mustmennyiségbe, a miáltal nemes erjedés jön létre.

Ha meleg az időjárás és egészséges a szőlőtermés, úgy még erre az előkészítésre sincs szükség, hanem a pléhdobozok tartalmát egyszerűen felkaroljuk, három részre osztjuk, az első részsel bekenjük a préseket és szőlőzuzókat, a másodikat az erjesztőkádak vagy hordók fenekére öntjük, a harmadikat pedig bele a szüretelt mustba vagy szőlőcseférébe.

Sokan pasztörözik vagy biszulfitezik a mustokat, hogy okvetlen előljék a létező erjesztő és más gombacsirákat, de a mi viszonyainknál ezt a munkát feleslegesnek tartom, miután nálunk — sajnos — a kiváló borminőséget úgy sem fizetik meg.

A nemes élesztők kérdése nagy horderejű és a jövő borászatában kiváló szerepet fog játszani. Kívánatos volna, hogy a mi gazdáközönségünk is érdeklődjék iránta és értékét gyakorlati kísérletekkel megállapítsa.

Csodálatos lenne, ha az a mi a külföldön nagyszerűen bevált, hazánkban ne hajtana jelentékeny hasznót a szőlőbirtokosságunk.

Teleki Andor.

A vadrepcze irtása permetezésse.

Az összes sók közül erre a célra legjobban bevált a vasgálicz, mely azonkívül eléggé olcsó és egyébként is használtatik a gazdaságban. Irtó hatása pedig abban áll, hogy megfelelő oldatban alkalmazva, a vadrepcze leveleit ott, a hol éri, kiegészíti és ez által a vadrepczét vagy egészen javarészt tönkre teszi, míg a kalászoknak vékony viaszréteggel burkolt hegyes és felálló leveleiken figyelembe vehető kárt nem okoz.

A bevásárlásnál arra ügyeljünk, hogy tiszta vasgáliczot kapjunk, azaz szép zöld színű legyen; mivel tavasszal nagy a kereslet iránta és akkor ára felszökik, legjobb már télen át beszerezni szükségletünket. Ha csak lehet, nagy darabokban vásároljuk és tegyük el száraz helyre.

Az összes kísérletek kimutatták, hogy a vadrepcze irtására a 15%-os vasgálicz-oldat elegendő, feltéve, hogy a vasgálicz tiszta, ha nem tiszta vagy egy része oxydálódott, mit sárgás-vörösbarnás színe árul el, akkor az oldatot erősebbre kell készíteni 20%-ig; de felmehetünk 30%-ig is, mert az ilyen erős oldat sem tesz a gabonában számot tevő kárt.

Az oldatot bármilyen fakádban vagy hordóban készíthetjük el, kivéve a fehérmű mosásához használt tartányokat, mert a vasgáliczből a legkisebb maradék is a fehérműben nehezen eltávolítható rozsdafoltot okoz.

Az oldathoz legjobb patak- vagy folyóvizet venni; 100 liter vízre 15—20 kg. vasgáliczot mérünk le és azt nem tulságos sűrű szövésű zacskóba rakjuk és beelógatjuk a vízbe, úgy hogy a zacskó alja ne érje a tartány fenekét, nem baj, ha ilyenkor a zacskó fele ki is áll a vízből. Ha a vasgáliczot az edény fenekére öntenők vagy a zacskó fenéig érne, a keletkező vasgáliczoldat nagyobb sűrűségénél a kristályok felett helyezkednek el és ez azok feloldását nagyon meglasztaná, de ha a fent vázolt módon járunk el, a vasgálicz 12 óra alatt feloldódik.

Azt is meg lehet tenni, hogy odahaza erősebb

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

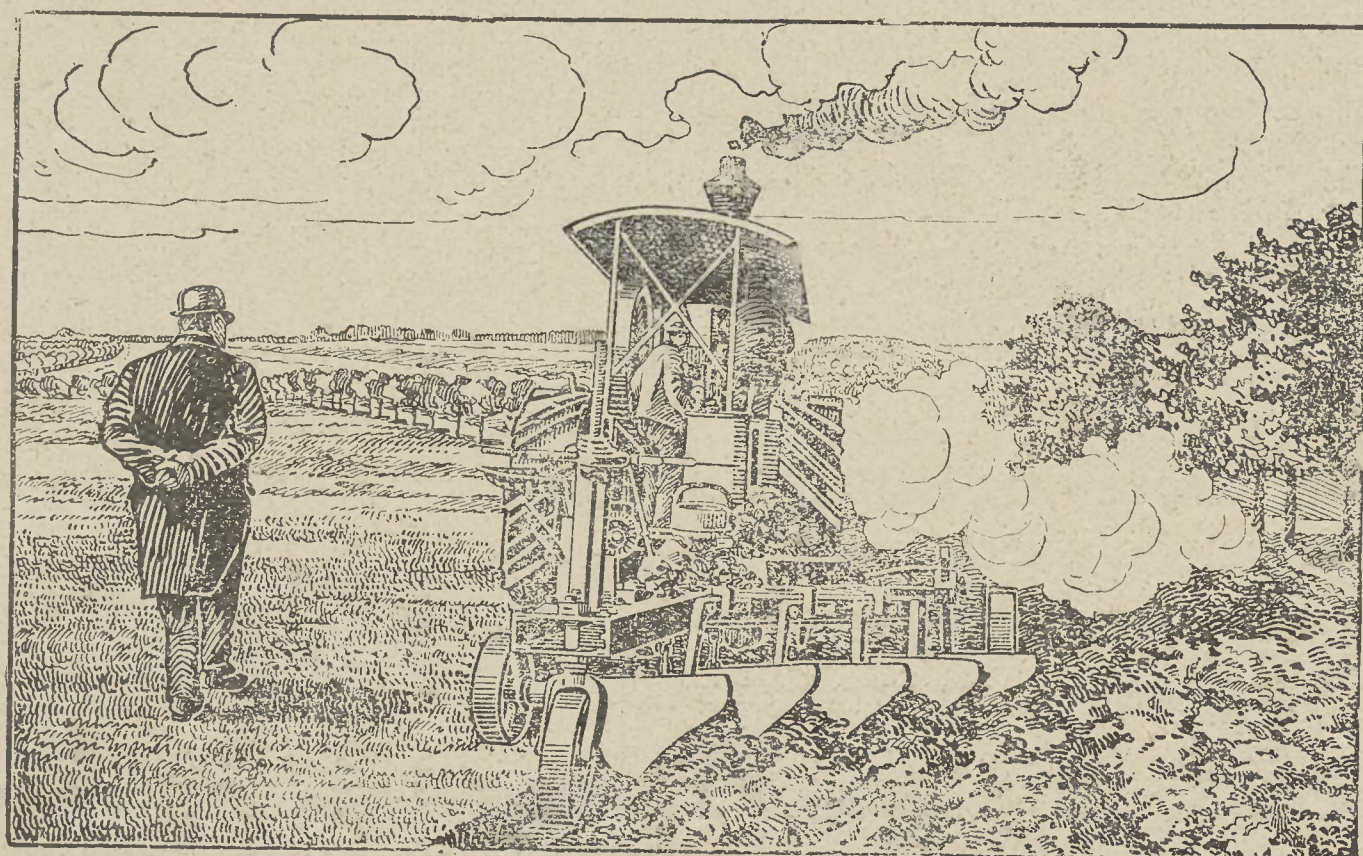
Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

oldatot készítünk és azt a helyszínén felhigitjuk. Hideg vízzel kb. 45%-os oldatot készíthetünk, meleg vízben még koncentráltabbat, de akkor még az oldat lehülése előtt kell a felhigitást végezni, különben a vasgálicz egy része kikristályosodik.

A vasgálicz oldat készítése mindenesetre körülményes, nagyobb gazdaságokban nagy tartányokat és az oldat erősségének eltalálása miatt nagy ellenőrzést igénylő munka. A német nagyobb uradalmak manapság már egy vasgálicz oldatot készítő apparátust*) használnak, melynek főalkotó része egy kb. 90 liter űrtartalmú és a vasgálicz feloldására szolgáló pléhhengert; ez a készülék automaticé mutatja a kifolyó oldat sűrűségét. E készülékkel egy ember állandóan megerőltetés nélkül, annyi oldatot állíthat elő megszakítás nélkül, mint a mennyi a legnagyobb vadrepcze-permetezőgéphez szükséges.

A mi pedig a kat. holdankint szükséges vasgáliczoldat mennyiségét illeti, egy-egy két holdra legalább 401—500 litert kell belőle számítani, minél több és nagyobb a vadrepcze, annál többet. Ne takarékoskodjunk az oldattal, mert a gaznak csakis az a része megy tönkre, melyet az oldat eléggé megnedvesít. Ne gondoljuk azt sem, hogy minél koncentráltabb az oldat, annál kevesebb kell belőle: 400 liter 15%-os oldat egy kat. holdon nagyobb hatást fejt ki, mint 200 liter 30%-os oldat!

Az oldatnak szétpermetezésére kezdetben a szőlőpermetezőket használták; manapság már egész külön vadrepczepermetezőket készítenek, részint kéziakat, részint fogatosakat. Igen sok cég készíti őket, de jószágra és használhatóságra a megbízható cégek permetezői körülbelül egyenértékűek. Nagyobb gazdaságok és uradalmak természetesen csak fogatos permetezővel boldogulnak, melyekkel naponta 5—10 kat. holdat lehet bepermetezni.

A mi a *permetezés idejét* illeti, legjobb a permetezést akkor végezni, mikor a vadrepczének még nincs több, mint négy levele és a levelek oly aprók, hogy az egész növényt egy közönséges vizes pohárral le lehet fedni.

Korábban nem tanácsos permetezni, mert attól kell tartani, hogy a permetezés után újabb vadrepcze növények bujnak elő a talajból, később pedig azért ne permetezünk, mert a vasgálicz a vadrepcze leveleit, bármily vének is legyenek, mindig elégeti ugyan, de a merőlegesen álló szárt és bimbókat az oldat éppen nem, vagy csak kissé támadja meg. A szár és a bimbók rendszerint nagyon korán jelennek meg a talajon heverő levélrozztában, rendszeren már akkor, mikor a vadrepczének már 5—6 levele van.

Ha nagyon sűrűn áll a vadrepcze, mindig fog egy pár kisebb növény akadni, mely a nagyobbak alatt meghúzódik és a melyet ezért az oldat nem érint. Ez esetben az első permetezést kb. 4 napra újabb permetezésnek kell követnie.

Mivel az oldat készítése körülményes és a permetezők is drágák, megkísérelték a vadrepczét ölé sókat por alakjában rászórni vagy ráfúvatni a növényekre, hol a por a harmatban feloldódva, tönkre teszi a vadrepczét. Ez az eljárás azonban a gyakorlatban csak kicsiben válik be, nagyban nem.

A vasgáliczoldattal való permetezés azonban nem jár mindig a kívánt sikerrel. Hallottam igen sokszor már magyar gazdáktól, hogy a vadrepcze ellen vasgáliczoldattal permeteztek, de bizony azt nem ajánlják senkinek, mert nem ér semmit. Utána járva a dolognak, a legtöbb es etben kitűnt, hogy nem helyesen végezték a permetezést, t. i. vagy nem kellően koncentrált és elegendő oldattal

*Auflösungsapparat für Eisenvitriol von Gustav Drescher in Halle a. S.

permeteztek, vagy nagyon korán, vagy már elvénytlen permetezték a vadrepczét, vagy a vasgálicz nem volt tiszta és friss és hasonló.

Sőt, hogy a permetezés teljes sikerrel járjon, még az időjárásra is tekintettel kell lenni; megfigyelések kimutatták, hogy a permetezés hatása annál erősebb, minél csendesebb és melegebb az idő. Erős szélben és hidegben a hatás várakozáson aluli marad, ami természetes is; az oldat csak úgy ölheti el a levélsejtet, ha behatol; ez átömlés (diffúzió) függ a melegtől: a meleg fokozódásával gyorsul, a lehüléssel lassodik. A szél viszont azáltal gátolja a hatást, hogy a finomra elosztott folyadék egy részét a levegőben felszárítja és az nem jut hatékony oldatként a levelekre.

130-ik ábra. A Renard-féle gyümölcságtámasztó.

Már most az a kérdés, hogy *kulturnövényeink* hogy bírják a permetezést, vagyis a vadrepcze ellen milyen vetéseket permetezhetünk meg?

Mint említettük, a kalászosokban a permetezés nem tesz kárt; a sima, viaszkos felületű, egyenesen álló keskeny leveleikről az oldat hamar és ártalmatlanul leperreg; csak ott

131-ik ábra. Amerikai gyümölcszedő »Csillag«.

érheti őket elégés, hol rovarok vagy mechanikai behatások (láb vagy kocsinym) kárt tettek bennük; a hegyükön vagy szélükön csüngve maradó oldalcepp is okozhat szövetroncsolásokat, de nagyjában és egészében a tövek egészségesegek maradnak és pár nap múlva már kiheverik a kárt. Az hogy egyes megsérült tövek a permetezés folytán elhalnak, semmi ahhoz a kárhoz viszonyítva, melyet a

vadrepcze okoz. Sőt igen gyakran azt is észlelhetni, hogy a permetezés, főleg zabnál, előmozdítja a fejlődést.

A vöröshere is kibírja a permetezést, bár minden az oldattól elért levele tönkre megy, de a rügvei annyira védetten fekszenek, hogy a folyadék nem érheti és rövid idő múlva újból kihajt, azonkívül a védőnövény és a vadrepcze levelei is védik, vagyis lehet permetezni azt az árpát vagy zabot is, melybe vöröshere van vetve, feltéve, hogy olyanok a viszonyok, hogy a megsérült here gyors kihajtására számítani lehet.

Mint a vöröshere, ugy viselkedik a fehér és kocs here is; a közönséges és a kocsos luczerna már többet a vasgáliczoldattól.

Paszulyt, bükkönyt és csillagfürtöt nem szabad permetezni, mert ezeket az oldat tönkre teszi; a borsó permetezéséről a nézetek ellentétesek, a borsót is védi a viaszkos burok, de a szárt átömlő levelei a mellékajtások alján visszatartják a lefolyó oldatot és ha ez huzamosabb ideig hat a szárra, azt el is ölheti:

A kapások permetezésére nem igen fogja magát a gazda elhatározni, de különben is a burgonyát az oldat nagyon megtámadja, úgy hogy minden zöldrész tönkre megy. A cukor- és takarmányrépa is meg lehetős érzékeny.

A káposztarepczét fiatal korában nem bántja a permetezés, míg a réparepczét, fehér mustárt és tarlórépát tönkre teszi.

A len és a szeradella hasonlóan viselkednek, mint a borsó.

Végül megjegyezzük, hogy a vasgáliczval való permetezés többé-kevésbé árt a többi szántóföldi gyomnak is, de korántsem tesz bennük akkora kárt, mint a vadrepczében.

A vadrepcze elleni küzdelem hosszadalmas lesz mindenkor, bármilyen erélyvel is fog bele a gazda; évek fognak elmúlni, míg a

gazda képes lesz szántóföldjein a vadrepcze jelentékeny megapadását konstatálni. De kitartással és következetes irtással végre mégis ur lesz felette!

Gyárfás József.

A gyümölcserés idején.

A májusi fagyok egész országrészekén a gyümölcset tönkre tették, más részekén dus termés mutatkozik. Ezeknek a vidékeknek szől alábbi közleményem. Először is arról akarok megemlékezni, hogy mi módon kell a gyümölcs terhe alatt görnyedő ágakat feltámasztani. Primitív módon ezt faág-rudakkal szoktuk eszközölni. Sokkal ügyesebb ennél a Renard Bourbonnei francia termelő támasza, melyet ábránk után könnyen fel fogni. Egy egyenes rudat kötözünk a gyümölcsfához, annak csucsáról lelógó spagátokkal a terhelt ágakat megkötjük. A dolog egyszerű és nagyon praktikus.

A második, a mire gyümölcstermelőink figyelmét érdemesnek tartjuk felhívni, az amerikai »csillag« gyümölcszedő. Ennek is közöljük ábráját, a melynek megtekintése fölment minden bővebb leírástól bennünket. Ezt bárki magának otthon is megcsinálhatja a rajz után. Csuklóra szerelt zacskó, melynek szélén hullámosra hajlitott vastag drót van alkalmazva. A csillagot pedig reá lehet pingálni, hogy teljes legyen az imitáció.

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár. Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az ikerváltó eke és használata. A hegyvidéken gazdálkodók körében régóta érzett hiány egy olyan váltóeke, melylyel köves, meredek, hegyes-völgyes földet is meg lehet szántani és mégis könnyű, olcsó, tehát a kisgazdák is beszerezhetik. *Enesei Dorner Béla* az erdélyrészi ministeri kirendeltség székeljudvarhelyi intézője az *ikerváltó eke és használata* címmel most megjelent 2 és fél iv terjedelmű kis füzetében — mely gazdasági tanulmány címet is viselheti — egy olyan ekét ismertet, mely a kívánalmaknak megfelel és a mint a szakértői nyilatkozatokból látjuk, a gazdák az ekét nemcsak szántóföldeken, de szőlőhegyekben is használják.

A füzetben a szerző leírva a hegyvidéki szántás nehézségeit és hibáit és ismertetvén az ikerváltó eke szerkezetét, tiszta ábrák és világos magyarázatokkal kioktat az eszköz kezelésére és használatára, miközben közli a gyakorlati gazdák szakvéleményét is.

A füzet gazdasági vonatkozásai miatt a hegyvidéki gazdák részére sok tanulságot nyújt.

Szerző a füzetet 50 fillér (bélyegjegyekben) beküldése ellenében az érdeklődőknek megküldi.

Csemege Ujság. Nincsen az országban fűszer, csemege, gyarmatáru, déli gyümölcskereskedő és kávé, vendéglős, fogyasztási és ételmezési szövetséget, sőt háztartás sem, a hol ne volna fontos azonnal megtudni mindazokat az állandó eseményeket, melyek e szakmában hétről-hétre előfordulnak. A szeptember 11-én *Lenkei Zsigmond* szerkesztésében meginduló *Csemege Ujság* hű tanácsadója lesz minden szakembernek, hol szerezzék be jól és olcsón az összes ételmi szereket, hogyan őrizze meg azokat, hogy szállítsa az árut stb. Minden ételmezési kérdésről kimerítően, szakszerűen, tanulságosan tájékoztat ez a hézagpótló szakújság, melynek már az első száma szándékos tartalmu lesz. A *Csemege Ujság* állandóan közli az ebben a rendkívül fontos szakmában előforduló eseményeket, új cégjegyzéseket, törzéseket, tőzsdei jelentéseket, árfolyamokat is, stb. A szakma összes művelőinek nélkülözhetetlen lesz ez a lap. Előfizetési ára új évig 3 K. Címe: *Budapest, VIII., Sándor-tér 4.*

A Magyar Pomologia. A földművelésügyi miniszter rendeletére most jelent meg három évi pihentetés után a Magyar Pomológiának negyedik és ötödik füzeté. A szerkesztő, rudinai *Molnár István* miniszteri tanácsos kifejté az előszóban, hogy a vállalat három év óta azért pihen, mert festésre alkalmas eredeti magyar jellegzetes gyümölcsplégyeket nem tudtak beszerezni. A most megjelent diszmű negyedik füzeté hat újabb magyar almafajt, az ötödik füzet öt újabb eseresznye és egy meggyfajtát ismertet meg magyar és francia szöveggel. A tizennégy színben nyomtatott rajzok *Zigány Zoltán* művésznőt dicsérik, ki a vállalatban eddig megjelent összes képet természetesen festette meg. A bemutatott gyümölcsfajtákat *Angyal Dezső* kir. tanácsos, a kertészeti tanintézet igazgatója írta le. A mű ifjú *Nagel Ottó* könyvkereskedőnél, a ki a földművelésügyi miniszterium kiadványainak bizományosa, szerezhető meg. A kettős füzet a miniszter kifejezett óhajára hat koronáért

kapható és pedig azért adják ily olcsón ezt a diszművet, hogy gyümölcsenyésztőink minél könnyebben juthassanak hozzá.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Nehezebb hidegvérű lovak takarmányozása.*

Jelenleg magyar, rendszerint félvérű igás lovakat tartok és ezeknek takarmányozása darabonként 4 kg. abrak és 5—6 kg. szálas takarmány, árpaszalma mellett. Ezen tartás mellett, igáslovakaim jók és mindenkor használhatók, bár tömérdek répa és egyéb fuvarozásuk van. Módomban lenne most áttérni a nehezebb igáslovakra, de attól tartok, hogy nem győzöm takarmányozni és hogy a végzett munka többlete nincs arányban a drága takarmány-többlettel. Milyen takarmány-adag kell pl. nehezebb muraközieknek, hogy mindig jó kondícióban legyenek, folytonos használat mellett? *Á. R.*

Kérdés. *Lefejő tejgazdaság létesítése.*

Tejért a 11 kilométerre fekvő gyár városban nyáron 16 fillért, télen 20 fillért kaphatok. Ezt a helyzetet felhasználandó, lefejő tejgazdaságot szándékozom berendezni. Micsoda egyéb feltételektől függ az, hogy vállalkozásom jövedelmező legyen? Marhatenyésztéssel egybekapcsolt tejgazdaságot a növekedésmarha olcsó ára miatt nem vagyok hajlandó folytatni. *L. M.*

Kérdés. *Hogyan pótoljam az elmaradt istálló trágyát?*

Szalmahiány miatt az idej trágya-termelés 50 holddal kevesebb. A trágya a kapás alá kellett volna hogy jöjjön, jelen esetben kukorica. Földem rászorul nagyon a trágyára, a nélkül háládatlan a kukorica termelés. Milyen műtrágyákkal pótoljam a hiányt? Megjegyzem, hogy 6-os forgóban gazdálkodom. *Cs. Gy.*

Kérdés. *Gyommagvak értékesítése.*

Jakob és Schön cég, bródi kereskedők (Morvaország), azon megkereséssel fordultak levélileg hozzám, hogy gabona-rostaalját és heremag rostaalját bármily mennyiségben megvásárol. Az idén a gazos őszi után jelentékeny sok a gyommag és ez ajánlatra szívesen reflektálunk, de tudni óhajtanók, hogy mily czélra veheti ez a kereskedő a gyommagvakat? Valjon nem-e heremagvak és más magvak hamisítására használják? *N. K.*

Kérdés. *Tejszállítás 140 kilométerről.*

Ily távolságról szállítom a tejet Budapestre és daczára, hogy 3—4 fokig lehütöm, mégis többször bocsátották már rendelkezésemre a savanyodott tejet. Azt mondják, hogy pasztörözsem, akkor elkerülöm ezt a kellemetlenséget. Erre nézve óhajtanám ismerni tanácsukat. *K. K.*

Felelet. *Hideg földek meszezése* című kérdésre.

Legjobb, ha turnus szerint meszezi a földeit, tehát pl. 4 nyomású gazdaságban minden negyedik évben egyszer. Egy magyar holdra 15—18 mm. égetett meszet kell számítani. Az eljárás az, hogy őszzel az égetett meszet darabokban a földre hordjuk és rakáskákba lehelyezzük. Amint a mesz kellőleg szétporlott, szétlapátoljuk és alá szántjuk. *C.*

Felelet. *Alagsövezett savanyu rét* című kérdésre.

Ha az alagsövezésnek nem volt eredménye a kérdéses réten, ennek az a jele, hogy a rét felszíne még el van zárva a levegőtől. A bajon úgy kell segíteni, hogy a rétet őszzel föl kell törni és tavasszal 15—20 mm. égetett meszet kell rászórni és beszántani. A szántást lehetőleg még a tavasszal ismételni kell és a földet kapás alá kell fogni. Ha még mindig mutatkoznék a nyáron guzsaly, a jövő tavasszal az eljárást újra meg kell ismételni és csak ezután alakítani át ismét rétté. Nagy fáradtsággal és sok áldozattal lehet csak megszabadulni a guzsalytól. *C.*

Felelet. *Szuperfoszfátot kívül minő műtrágya.* alkalmazandó című kérdésre.

Kérdéstevő szuperfoszfátot óhaját évek óta nem trágyázott földön alkalmazni, e mellett szárképző műtrágyát is. Erre a legalkalmasabb a chilisalétrom, a melyből márciusban hintsen el magyar holdanként 40—50 kg.-ot, alátakarás nélkül szórva azt a rozusra. *C.*

HIREK.

A gabonavám felfüggesztése és a tőzsdereform. Osztrák részről történt az a kezdet, mely szerint a termésviszonyokra való tekintettel a gabona- és tengerivám ideiglenes felfüggesztése keresztülvitessék, arra birta az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy azonnal sürgős fölterjesztéssel forduljon a kereskedelmi kormányhoz, kifejezve a magyar gazdák tiltakozását még a felfüggesztés gondolata ellen is. Ugyanebben a föliratában egyúttal ismét megragadta az alkalmat arra, hogy rámutasson

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek második sorozata f. évi szeptember hó 22-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

MAUTHNER ÖDÖN

es. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

Legmagasabb napi áron vásárol

őszi borsót
őszi bükkönyt
szőszös bükkönyt
őszi árpát
biborherét

Legjobb minőségben ajánl

a tőzsde reformjának elodázhatatlan ügyére. Erre a föliratára most kapta kézhez az O. M. G. E. *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter válaszát, mely bár csak általánosságban nyújt megnyugtatót, mégis örömmel fogadott a gazdák körében, mint oly intézkedés, mely *Kossuth* Ferenc sajátkezű aláírásával ellátva, mégis érdemleges intézkedésnek tekinthető, a korábbi kereskedelemügyi magatartásokkal szemben, a mezőgazdasági érdekek tekintetében. *Kossuth* Ferenc leiratában értesíti az O. M. G. E.-t, hogy a gabona- és tengerivám felfüggesztése konkrét javaslatként nem kerül a kormány elé, de ha erre vonatkozó törekvés nyilvánulna is, a kormány ismerni fogja kötelességét a magyar mezőgazdaság iránt. A tőzsdereformról is lényeges kijelentést tartalmaz a leirat, a mennyiben közli az egyesülettel, hogy az igazságügyiminisztériumban az érdekelt közgazdasági tárczák közreműködésével folytatott előkészítő munkálatok már annyira haladtak, hogy e javaslatnak a törvényhozás elé leendő terjesztése még e naptári év végéig remélhető.

A mezőhegyesi talajmivelő gépverseny befejezése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által Mezőhegyesen rendezett talajmivelő gépversenyt augusztus 27-én fejezték be. A versenyen résztvett, valamint azt megtekintett érdeklődők, sőt maguk a gyárosok is, elismerik e nemzetközi verseny messze kiható sikerét, különösen abban a tekintetben, hogy a gépek munkájához fűződött kívánalmak tekintetében sok oly tapasztalattal gazdagította a szakembereket, mely tapasztalatok egész új irányt vannak hivatva magajáró talajmivelő gépek konstruálásánál előidézni. Az augusztus 20., 21., 22. napjain megtartott nyilvános bemutató után a gépek elvégezték a fuvarozási próbát és pedig 4 kilométert jó uton, 2 kilométert pedig szántáson. Ennek befejeztével a versenyfeladatokat még be nem végzett gépek tovább dolgoztak augusztus 27-ig. A versenyre jelentkezett gőzgépes szántógépek közül hárman elvégeztek minden földadatot, a benzín-motoros gépek közül egyedül csak a Kőszegi-féle gép teljesítette a versenyfeltételeket. Az összes versenyző gyárosok és szakemberek kijelentik, hogy hasonló nagyszabású s így előkészített, tényleg gyakorlati értékű versenyt tudomásuk szerint sehol, a külföldön sem rendeztek eddig. A verseny alkalomán gyűjtött sok száz adatot, ifj. *Sporzon* Pál és *Karkoványi* Ákos most dolgozzák föl s az eredményt előreláthatólag szeptember vége felé hozzák nyilvánosságra. Egy sikere már van a versenynek, s ez az, hogy a direkt szántógépek körül eddig létezett nagyon is homályos ismereteket reális értékre emelte.

Az Országos Erdészeti Egyesület mult vasárnap tartotta *Bánffy* Dezső báró elnöklésével közgyűlését a fenyveserdőtől övezett Fenyőháza kincstári fürdőtelepen. Az ország minden részről körülbelül kétszáz erdőtiszt és erdőbirtokos vett részt a gyűlésen. A földmivelésügyi minisztériumot *Tomcsányi* Gyula miniszteri tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot *Dapsy* Frigyes közalapítványi erdőtanácsos, *Szepes* vármegyét *Máriássy* Mihály képviselő, *Liptó* vármegyét *Palugyay* Móricz főispán és *Jób* Marcell alispán képviselte. Ezenkívül több vidéki erdészeti egyesület és számos erdőbirtokos képviseltette magát. A közgyűlés reggel kilencz órakor kezdő-

dött a kincstári szálló nagytermében. Az előző előterjesztések után *Gesztesz* Lajos indítványára *Darányi* Ignác földmivelésügyi minisztert, *Scholtz* Ottó indítványára, a távollévő alelnököt, *Horváth* Sándort és *Zólyomi* Imre indítványára az egyidejűleg Ruttkán ülésező Felvidéki Közművelődési Egyesületet megleghangu táviratban üdvözölték. *Bund* Károly titkár az egyesület évi működéséről számolt be. A jelentés szerint az egyesület elismerte a telepítő javaslatnak nemzeti szempontból való kedvezéseit, de az erdőgazdasági birtokpolitika terén mutatkozó némely hiányra valamint több káros erdőgazdasági részletintézkedésre is fölhitva a földmivelésügyi kormány figyelmét. A közutakról szóló törvényvel is foglalkozott és a természeti emlékek ügyével. Azután a választmányba beválasztották: *Darányi* Ignácot, *Dapsy* Frigyest, *Kaán* Károlyt, *Kocsy* Jánost, *Marossy* Ferenczet, *Nagy* Károlyt, *Péchy* Kálmánt, *Schmidt* Ferenczet, *Scholtz* Ottót, *Scholtz* Gyulát és *Vadas* Jenőt. A tárgysorozat során *Szabó* Ferencz főerdőmérnök érdekes és tanulságos fölolvásban a fenyőházai kincstári erdőgazdaságot és az ottani villamos üzemű erdei vasutat ismertette, megemlítvén azokat a közgazdasági mozzanatokat, a melyek az erdők házi kezelését szükségessé teszik. Több indítványt a választmányhoz utaltak. Délben banket volt, o melyen *Bánffy* Dezső báró a királyra, *Palugyay* főispán az egyesületre üritette poharát. *Bedő* Albert nyugalmazott államtitkár *Bánffy* Dezső bárót köszöntötte föl, *Csupor* a közigazgatás megjelent képviselőit éltette, végül *Jób* Marcell alispán *Bedő* Albertre üritette poharát. Fölolvasták azután az üdvözlő táviratokat. A délután folyamán a társaság a környékre tett kirándulást. A következő napokon Árvaváralját és a tátrai fürdőket tekintették meg. Árvaváralján a közbirtokossági uradalom látta vendégül a kirándulókat.

Országos borászati kongresszus Verseczen. Megirtuk, hogy Versecz város közönsége a kormány és az összes érdekelt gazdasági egyesületek támogatásával szeptember 18-tól 20-ig országos borászati kongresszust rendez. A nagyszerűnek ígérkező kongresszus programja a következő: Szeptember 18-án az érkező vendégek fogadtatása és ismerkedési estély. 19-én d. e. szakelőadások, d. u. kirándulások és a nevezetesebb gyártelepek megtekintése. 20-án d. e. folytatólagos szakelőadások, d. u. a környék szőlészeti és borászati nevezetességeinek megtekintése. A kongresszusra való jelentkezés szeptember 5-ig esz közzelendő. A kongresszus élén *Nehrebeczky* György dr. főispán, *Szilassy* Zoltán képviselő, *Rezucha* István dr. polgármester és *Spaics* Szilárd dr. főjegyző áll.

A saazi komlópiacz. Saazból jelentik, hogy a komlókereskedők most kezdik összevásárolni a termelőktől az idej komlótermés első készleteit. A komlóért 180 korona átlagárat fizettek. A helyi üzlet megfelelő komlókészlet híján még meglehetősen fejletlen.

Kanada termése. A Frankfurter Zeitung jelenti Vinnipegéből, hogy Kanada nyugati részének buzaterméséről szóló becslést 108 millió bushelre szállították le.

Kisgazdák tanulmányutja Kisbérre és Bábólnára. A Zalamegyei Gazdasági Egyesület a novai járás kisgazdáit, a Göcsej lakosságát

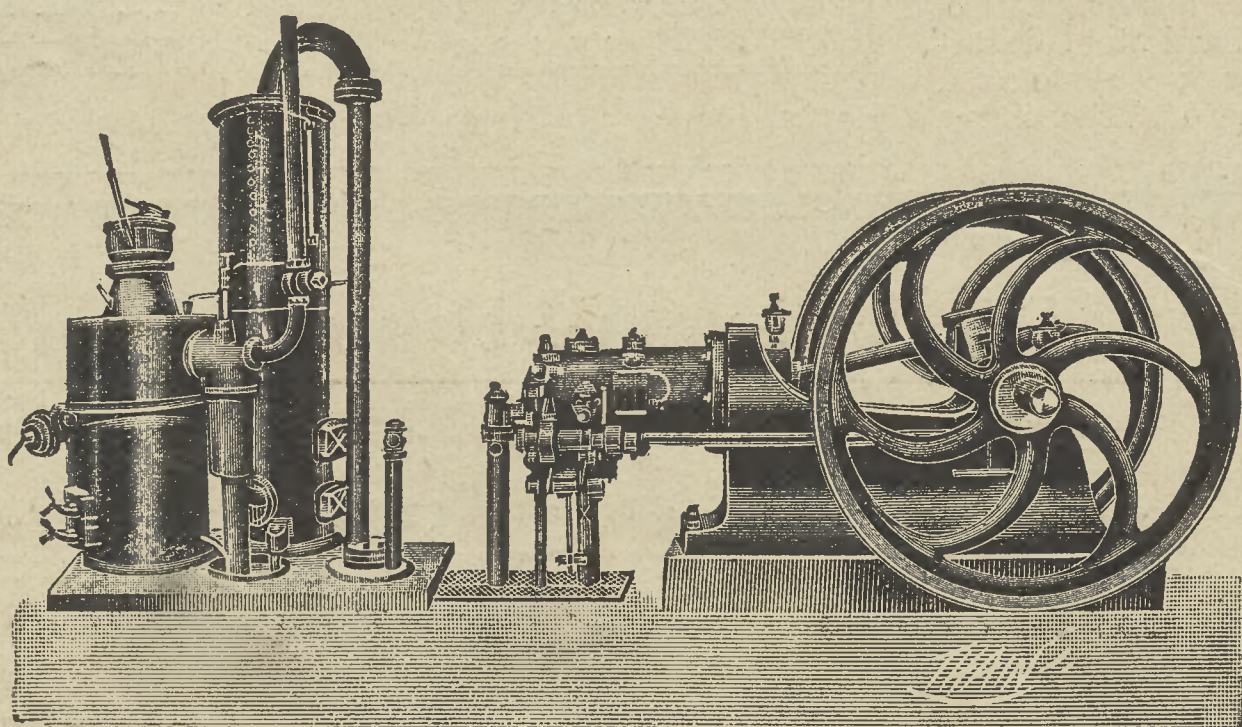
október hónapban Kisbérre és Bábólnára viszi tanulmányuttra. A földmivelésügyi miniszter és a gazdasági egyesület tekintélyes összeggel járulnak hozzá a tanulmányut költségeihez. A kirándulást *Sárközy* Viktor titkár vezeti.

Beiratások a kassai m. kir. gazdasági akadémiába. A kassai m. kir. gazdasági akadémián a beiratkozások az 1909—1910. tanévre f. évi október hó 1—8-ig személyes jelentkezés alapján történik; október 9—15-ig a beiratást írásbeli kérvényre a tanári testület engedélyezheti. Ezen határidőn túl november hó 1-ig csak a m. kir. földmivelésügyi miniszter adhat engedélyt a beiratásra. Az akadémiába rendes hallgatókul felvehető, a kik a gimnáziumi vagy reáliskolai tanfolyamot érettségi vizsgálat sikeres letételével befejezték, valamint azok, a kik a felső kereskedelmi iskolai tanfolyam érettségi vizsgálatát jeles eredménnyel letették. Rendkívüli hallgatók lehetnek, 1. teljeskoru férfiak, 2. főiskolák hallgatói, vagy 3. oly egyének, a kik felsőbb tanintézetű tanulmányaik befejezése után az akadémián csak egyes tantárgyakat óhajtanak hallgatni. Az akadémiával kapcsolatos konviktusban a hallgatóság lakás, élelmezés, mosás, világítás és fűtésért félévenként előlegesen 220 koronát fizet. A konviktusban 10 állami fél-fizetéses hely van rendszeresítve, a mely helyekre jó előmenetelű szegénysorsu fiatal emberek pályázhatnak. Ugyancsak szegénysorsu jó előmenetelű hallgatók tan- és vizsgadíj-elengedésben, továbbá ösztöndíjban részesülhetnek. Bővebb felvilágosítást ad az akadémia igazgatósága.

Felvétel a pinczemesteri tanfolyamra. A budafoki magy. kir. pinczemesteri tanfolyam igazgatósága pályázatot hirdet az ez év október 1-től 1910. évi december hó 31-ig terjedő pinczemesteri tanfolyamra való felvétel dolgában. A tanfolyam célja az okszerű borkezelésben elméletileg és főleg gyakorlatilag rendszeresen és alaposan képzett egyének nevelése. A tanfolyam díjmentes és a szegénysorsu, jó előmenetelű tanulók ösztöndíjat is kapnak. A felvétel kellékei: kétéves tanfolyamu vinczellériskola elvégzése, erős testalkat, erkölcsi bizonyítvány és kiskorú pályázónál a szülők, vagy gyám nyilatkozata, hogy a pályázó felvétele esetében évközben el nem hagyja az iskolát. A pályázóknak kérvényüket szeptember 10-ig kell benyújtani annak a vinczellériskolának igazgatóságához, ahol a folyamodó végbizonyítványát kapta.

Erdőőri és vadőri szakvizsgák. Az erdőőri szakvizsgákat ez év október 18-án és a következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Mármaroszigeten, Kolozsvártt, Brassóban, Nagyszébenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgákat pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvártt a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fogják megkezdeni és folytatólag megtartani. A földmivelésügyi miniszter felhívja mindazokat akik az erdőőri vagy vadőri vizsgát letenni óhajtják, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat ez év szeptember 30-ig ahhoz a kir. erdőfelügyelőhöz nyujtsák be, akinek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

A tárcsás borona bemutatása. A Szilágy-megyei Gazdasági Egylet fölkerlte *Juhász*

Az eredeti angol

„The National“ szivógázmotorok

„The Robson“ nyersolajmotorok

„The Mirrlees Diesel“ Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselősege:

Szücs Ödön cégnél, Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, olcsó üzem! Szolid angol kivitel!
Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!

Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő címére szállítatom a gépet.

BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

Árpád Kolozsvári Gazdasági Egyletesületi akadémiai tanárt, hogy az amerikai tárcsás boronát mutassa be. A bemutatás Szilágy vármegye gazdálkodó közönségének nagy érdeklődésével most ment végbe a szilágyosmlyói állami földmives iskolában. Juhász tanár gyakorlati működésben mutatta be az új elmés amerikai talajmivelő eszközt, amelynek legfőbb előnye, hogy a földet mélyen porhanyosítja, a talaj kiszáradását megakadályozza, mert az al-talajban lévő vizet konzerválja. Előnye, hogy alkalmazásával egy munkanap alatt hat-hét katasztrális holdat meg lehet művelni. Juhász tanár gyakorlatilag is, munkaközben megmutatta az amerikai gép gazdasági előnyeit, végül a több százra tehető közönség a tudós tanárt élvezetes és tanulságos előadásért megéljenzte. Ezután gazdasági szemle ment végbe az állam e gyönyörűen fejlődő szakintézetében. Különösen meglepte a gazdákat az intézet karakul juhtenyészete és ezen tenyészettől feldolgozott persianer és asztrakán-jellegű báránybőrök.

A nyulszapuka gépe. A nyulszapuka, mint takarmány, mindinkább nagyobb tért hódít nálunk is. Ismeretes dolog azonban, hogy a nyulszapukánál, a legnagyobb elővigyázattal is, a magnak 50—60 százaléka kipereg, így a kár meglehetősen nagy, mert a nyulszapukának jelenleg 140—150 korona az ára méter-mázsánként. E kipergett magnak fölszedésére elmés gépet s erkesztett Schick Vilmos bars-verebélyi földbirtokos, a ki gépét a nógrád-megyei gazdasági egyesület útján mutatja be a gazdaközönségnek.

Magyarország sörtermelése. A hivatalos lap mai száma közli a pénzügyminiszterium kimutatását Magyarország sörtermeléséről július hónapban, valamint 1908. évi szeptember 1-től 1909. évi július végéig. E szerint ez évi július hónapban bejelentettek megadóztatásra 110.261 hl. különböző czukormérő fokkal bíró sörlet, melynek adója 456.166 koronát, söradópótléka 993.076 koronát tesz ki. A múlt évi szeptember 1-től ez évi július végéig megadóztatásra bejelentettek 1.806.194 hl. különböző czukormérő fokkal bíró sörlet, melynek adója 7.631.020 koronára, söradópótléka pedig 16.642.327 koronára rug. Az előző kámpányban tehát 1907. évi szeptember 1-től 1908. évi július végéig a söradó 8.741.731 koronát, a söradópótlék pedig 19.115.871 koronát tett ki, minélfogva világos, hogy sörtermelésünk csökkenében van, a minek oka tán a tavalyi jó bortermés.

Eladásra bejelentett gyümölcskészlet nyilvántartása. A földmivélsügyi miniszter tudva-levően úgy intézkedett, hogy az ország gyümölcsészeti biztos időszakonként tegye közzé azoknak névsorát, a kiknek saját termésü és eladásra való gyümölcsük van; ugyancsak nyilvántartják azokat a kereskedőket, a kik valamely gyümölcsfajtából nagyobb mennyiséget óhajtanak venni. Rudinai Molnár István miniszteri tanácsos a nyilvántartás második részletét most bocsátotta ki és ebben százötven hazai nagyobb termelő tekintélyes gyümölcskészlettel szerepel s ugyancsak a hazai és külföldi gyümölcskereskedő névvel hõven szolgál. A jegyzéket, a melynek célja, hogy a termelők és vásárló kereskedők könnyebben akadjanak egymásra, a földmivélsügyi miniszterium gyümölcsészeti osztálya mindazoknak megküldi, a kik akár egy levelezőlapon is ezt a jegyzéket kéri.

Kísérletek bordói porokkal. Franciaországban a közönséges bordói lé, illetőleg rézgálicz-

oldat használatát mindinkább kiszorítják a különböző összetételű kész porok, a melyeket a szőlőbirtokosnak csak egyszerűen vízben fel kell oldani, hogy permetezéssel egyidejűleg az összes szőlőbetegségek ellen küzdjön. Ezen porok reánk nézve is nagy érdeklődéssel és ezért idén a m. kir. ampelologiai intézet a különböző porokkal beható kísérleteket végez, hogy azok hasznosságát és czélszerűségét megállapítsa. A kísérletek eredménye valószínűleg még az év folyamán nyilvánosságra lesz hozva és a szakkörök nagy érdeklődéssel tekintenek eléje. T.

APRÓK.

A csalán kiirtása. A csalán *Artica dioica* sokszor kellemetlen gyomként lép fel, úgy, hogy eltávolítása kívánatos. Főleg tözezes talajokon szeret bujálkodni a csalán. Stierkorb kolmári tanár jött rá arra a gondolatra, hogy rézgálicz, vasgálicz és káli oldatokkal irtsa ki. Az oldatokat 20%-ra készítette és ezzel permetezte a csalánt, mely után a levelek nyomban megfeketedtek. Később újra kihajtottak a gyökerek már gyengébb hajtásokat, melyek hasonlóan kezeltetvén, azonnal elhaltak. Az eljárás harmadszor ismételtetvén meg, 1908 őszén a csalán-tövek végleg kihaltak. Ugyanily eredményt értek el 1908-ban nagyobb szabásban végzett kísérletek folytán Strelitzben. Itt 15% kaint-oidatot alkalmaztak teljes sikerrel. A csalán révén más kellemetlen gyomnak kiirtása is ily módon menni fog.

Thomassalak-liszt a földi bolhák ellen. Zerath kelet porosz gazda a Thomassalak lisztet ajánlja a földi bolhák ellen. Ha a Thomassalakot reggel bő harmattal végezzük, a siker frappáns. A földi bolhák a növények gyöngé részétik szeretik lerágni. A Thomassalak liszt megrontja a növényrészeket és gyengeséget és a bolhák otthagyják az ily területet és más felé mennek. A dohánypor is ily hatású. A bolhákat ily módon nem irtjuk, csak elkergetjük. Az irtás egyenes deszkalappal végezhető, melyet az ültetvények fölött végighuzunk többszörösen.

A tarlószántás áldásai. Kitünő művelet a tarlok buktatása, a mely jól kifizeti magát, de a buktatásnak sekélynek kell lenni és a hengerezésnek nem szabad elmaradni, mert csak ekkor kelhetnek ki a gazmagvak. A lebuktatott tarlót később könnyű megszántani és bevetni. A buktatás legnagyobb ellensége a perjének és mácsonyának és sok mindenféle kellemetlen gyomnak. A tarlóbuktatás pótolja a birkát, a mely éles fogaival minden gazt kiirtani tud. Csakhogy most már nincs birka; a másik baj meg az, hogy annyi fogat ereje nincs a magyar gazdának, hogy aratás után buktatni tudjon. A tarló-buktatás kérdését a motor-ekék oldhatná meg.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Kevés biborherét kivéve egyedül a télálló homokbüköny (*vicia villosa*) lett az elmúlt héten részben Jánosnap roszsal keverve, igen korai zöldtakarmány nyerése céljából, nagyobb mennyiségben vetve. Ezenkívül azonban ősziborsót is rendeltek a gazdák meglehetősen nagy tételekben. Új heremagvakat illetőleg a piacz helyzete az elmúlt héten alig változott valamit. Hangsúlyozandónak tartjuk csak azt, hogy úgy vöröshere, mint luczernamagból az első nagyobb tételek már ajánlva lettek, de üzletkötésre alig került, mivel úgy az eladóknak, mint a vevőknek teljesen megbízható tájékozódás a

világpiacz helyzetét illetőleg eddig még hiányzik. Vöröshereagról az eddigi tudósítások aként szólnak, hogy belföldön az elmúlt tavasszal igen sok kifagyott, és a mi megmaradt, az sem igér valamelyes jó hozamot. Erdélyi jelentések szerint, egyes vidékeken igen jó, más vidékeken ismét nagyon gyenge a hozam, úgy hogy ott csak egy gyenge közepes termésre számíthatnak. Luczerna, melyből az elmúlt évben rekord-termésünk volt, amennyiben nagyon sok helyen a mag-hozam holdanként 200—300, de sőt 400 kilogramm is volt, az ideai becslés szerinte 75—120 kilogrammot fog eredményezni. A piacz jelenlegi helyzete igen szilárd, mivel ez idő szerint a külföld is nagy érdeklődést tanúsít e cikk iránt. Rétihere (fehérhere) emelkedő irányzatú és az árak a legalacsonyabb fokról 30—35 koronával emelkedtek 100 kilonként. Mezei komocsin (timotheus) iránt Amerika, mely ezen magnemet illetőleg mértékadó, következőket közli: A termés-kilátások rosszak, a régi készletek majdnem teljesen elfogytak. Mindezekből láthatja a gazdaközönség, hogy ilyen helyzetnél koránt sincs szüksége arra, miszerint ama magvaknak, melyek jelen tudósításba, említve vannak, eladását elhamarkodja, illetve azokat potom áron elpocsékolja.

Szesz.

Változatlan élénk vételkedv és fedezési vásárlások folytán a szeszárak e héten szilárdan a legutóbbi jegyzés szerint zárulnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 176.25—176.50 K, adózatlanul 57.25—57.50 K nagyban és 1 K drágábban kicsinyben.

Élesztő szesz adózva 174.50—175 K, adózatlanul 55.50—56 K kelt el.

Denaturált szesz hordóval együtt 49 K kelt e kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz folyó termelési évadba szállítva 52—52.50 K fix árban és 3 K jegyzésen alól lett zárulva élénk vételkedv mellett.

Budapesten a kontingens nyers szesz ára 54—55 K

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	176.50—177.50 K
Finomított szesz adózatlan	57.50—58.50 »
Élesztőszesz adózva	174.50—175.50 »
Élesztőszesz adózatlan	55.50—56.50 »
Nyers szesz adózva	174.50—175 »
Denaturált szesz	49—49.50 »

Készáru-tőzsde 1909. szeptember hó 4-én.

Fajta	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
	Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:				
Tiszavidéki	75	—	79	28.10
"	76	—	80	28.20
"	77	27.50	81	—
"	78	27.75	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	27.80
"	76	—	80	28.20
"	77	27.30	81	—
"	78	27.50	82	—
Pestvidéki	74	—	78	—
"	75	—	79	27.90
"	76	—	80	28.10
"	77	27.50	81	—
"	78	27.60	82	—
Bánsági	74	—	78	—
"	75	—	79	28.20
"	76	—	80	28.20
"	77	27.50	81	—
"	78	27.70	82	—
Bácskai	74	—	78	—
"	75	—	79	28.10
"	76	—	80	28.20
"	77	27.50	81	—
"	78	27.70	82	—
Rozs elsőrendű új				18.70
" középminőségű (új)				18.50
Árpa takarmányáru, elsőrendű				14.85
" másodrendű				14.20
Köles				—
Zab elsőrendű (új)				15.20
" középminőségű (új)				14.60
Tengeri belföldi				15.10
" román v. bolgár				—
Repczékáposzta				—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Az országos állatkiállítás pavillonjain használatban volt új kazal-, gép-, szekér- és repcze-ponyvák 40% engedménnyel kaphatók. NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. sz. Zsák- és ponyva-kölcsönző intézet, manilla, kézi kéveköttő és kötélgyártás. Telefon 35—92. Záviraiczim: Nagela.

Magyar szabad. 41461 sz.
Orosz szabad. 13184 sz.

Osztrák szabad. 24190 és 36532 sz.
Német szabad. 171497 és 197235 sz.

„REKORD II.” szab. sorvetőgép

a losonezi mezőgazdasági gépgyár gyártmánya

sorba vet — sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás
bámulatos termés-
többletet
eredményez.

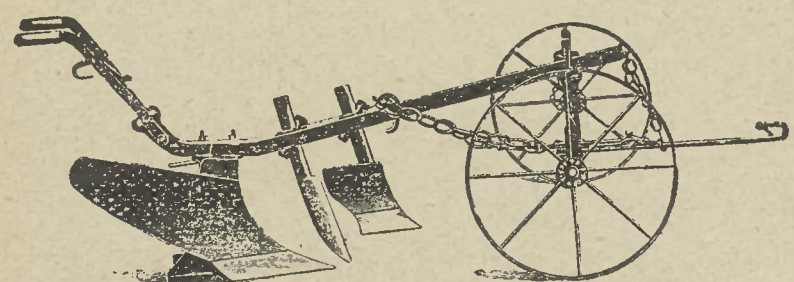
A sorbatrágyázás
által kb. 50% mű-
trágya megtakarítás
érhető el.

Könnyű súlyú és sokoldalúan használható vetőgép. Minden látszólagosan hasonló külföldi gyártmányt felülmul.

Uradalmaknak szívesen küldjük próbára gépeinket.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

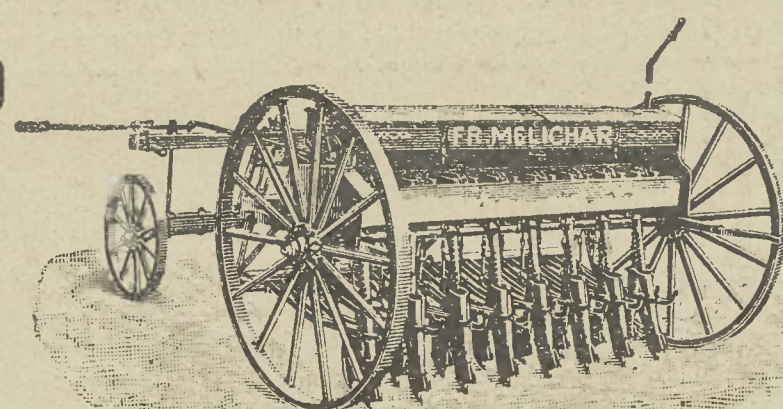
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

Bächer - Melichar

Rudolf

Ferencz

ezke gyára ajánlja
utólérhetetlen

gyártmányait, elsőrendű anyagból készült,
tökéletes szerkezetű

egy- és többvasú egyetemes aczélekeit,

aczelboronáit, répa- és burgonyakiszántóit,
cultivátorait és minden egyéb talajművelő

eszközeit.

páros soru „Unicum Drill”
páratlan soru „Fortuna Drill”

vetőgépei

felülmulhatatlanok

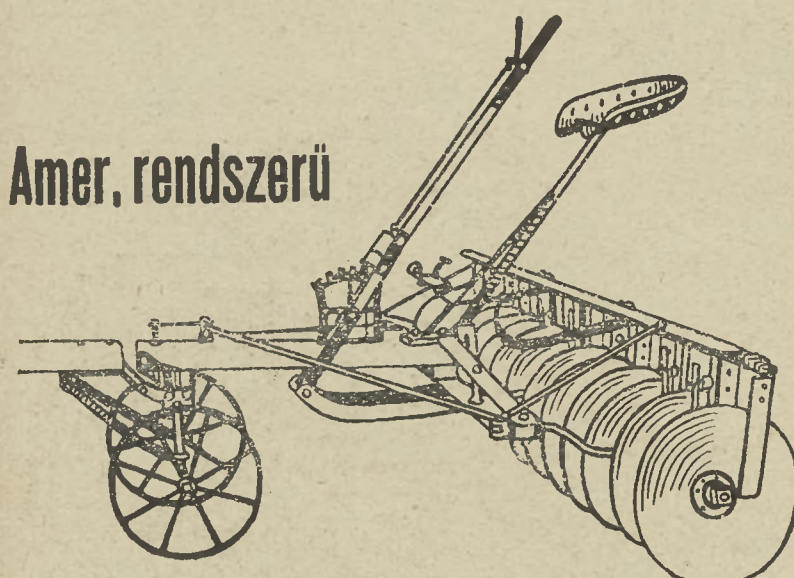
Értéktelen utánzatoktól tessék óvakodni!

UJDONSÁG!

IMPERATOR

mútrágyaszóróval egyesített
sorvetőgép.

Amer. rendszerű

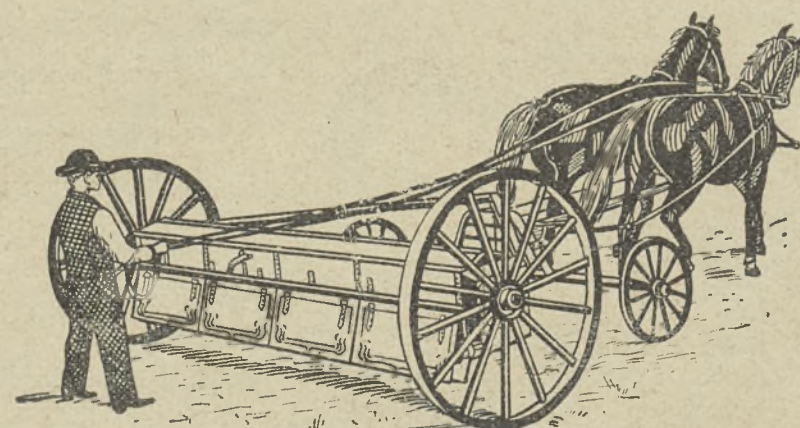

Tárcsás boronáit.

BUDAPEST

VI., Nagymező-u. 68.

Árjegyzékkel vagy árajánlattal
készséggel szolgálunk.

Mútrágya-szóró.

BÁRDOS és BRACHFELD

MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT.

BUDAPEST VI. GYÁR UTCA 5 SZ.

MOTOROSZTÁLY:

**BENZINMOTOROK, BENZINLOCOMOBILOK,
ÉS CSEPLŐKÉSZLETEK, SZIVOGÁZMOTOROK,
MAGAS NYOMÁSÚ NYERSOLAJMOTOROK.
MALOM BERENDEZÉSEK.**

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!

Páratlanul széleszerű.

Rendkívül könnyen kezelhető.

Számtalan elismerőlevél bizonyítja a szabadalm. kiválóságát, mely felülmúlhatatlan.

Horganyozott sodronyból készül! Nem kell befesteni! Ara négyzetméterenkint 30 fillér és feljebb.

Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet fonat- és kerítésgyárában

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/6

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Különleges aratógépgyár, mely fűkaszalókat és kötöző-gépeket szállít, óhajtja kitűnő gyártmányainak **vezérképviselőjét** átruházni. Csakis brancheliek ajánlatát kéri **J. U. 5721.** jelige alatt **Rudolf Mosse, Berlin S. W.**

Szab. acetylen-gőzeke- világítási eszköz

tetemesen olcsóbbá teszi az őszi szántást, a gőzekének intenzívebb kihasználása által, mely a legtöbb uradalmaknál az egész országban már évek óta kitűnően bevált.

Egyedüli gyártó:

PICK & SALIS, PRAG, Havlicekplatz 2.

A földmivelésnél szükséges összes cikkek raktára.

ASODRONYÚVEGES ISTÁLLÓABLAK

VJ DONSÁGOK

EZEN, VALAMINT MINDENMŰ VASSZERKEZETI MUNKÁLATOKAT ELVÁLLAL ÉS ELKÉSZÍT **FARKAS ÉS TÁRSA** VASSZERKEZETI GYÁRÁRA

BUDAPEST VI. LEHEL UTCA 8. TELEFON 82-70.

Tervek és költéségetekkel készséggel szolgálunk. Kérjen ingyen ár-egyzéket!

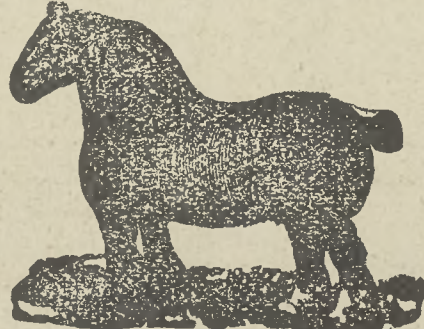
MEZŐGAZDOK ZUHATÁSKUTJÁRA

Farkas és Tsa
Budapest,
VI., Lehel-utca 8/g.

Bő gyakorlati tapasztalatok alapján készít: Pálmaházakat, növényházakat, téli-kereteket, továbbá a Farkas-féle „REFORM” mezőgyáblakokat, melyek minden eddigi felülmúlnak. A növényházak és téli-keretek tervezésénél Bernolák Gábor ur. budapesti neves kereskedelmi körítés gyakorlati szak-tudásával közreműködik.

GAZDASÁGBAN ELKÜLDHETETLENEK

Őszi borsó 28.— kor.
Jánosnap rosz 22.— „
Őszi árpa 18.— „
Gróf Teleki Arvéd
uradalmában
Konczá.

Muraközi

hidegvérű (nóri) igás
**tenyészlovak,
tenyészmenek**

és
választott csikók

nak közvetlen a tenyésztőtől vagy vásárokon való beszerzésénél szolgálataimat a t. gazdaközönség b. figyelmébe ajánlom. A vásárok jegyzékét kívánatra szívesen megküldöm. Leglelkiismeretesebb kiszolgálás.

la referenciák!

Fischl Jakab
Ligetvár

posta **Murakirály** (Muraköz).
Sürgőnyezim:
Xp. Fischl Murakirály.
Küldőnez Ligetvár.

Bámulatos olcsó

„DOMO”

(háztartási)

SEPARATOROK

és minden tejgazdasági eszközök kaphatók

KLEINER és FLEISCHMANN
os. és kir. szabadalm. fémáru-gyárából
MÖDLING, BÉCS mellett.
Katalogusok ingyen.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szak-tanáccsal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18.** kéretnek.

Agitatorok 1892

KOBLINGER

GYULA

PHOTOEMIGRÁCIÓ-
MŰINTÉZÉS.

BUDAPEST, VII.

részlet CLICHÉKET
MŰVEK
14-61. FOLYÓIRATON ÁRJEGYZÉKEN
ÉS MIROETÉSEN ÉRSENE
TERVEN
PHOTOGRAPHIAI ÉS SZÉPESZTŐMŰVÉSI

CSENGER-UTCA 22.

Jó karban lévő

borhordók

10-től 60 hektoliterig kaphatók: **ALEX BREYER és FIAI** cégénél **Körös-Krizevci** (Horvátország) és **Handelsgesellschaft „DALMATIA“** Wien, VIII I., Alserstrasse 19.

ZONGORA,

= pianó, harmonium =

csak szolid gyártmányú angol mechanikával, a pécsi kiállításon az aranyéremmel kitüntetve, köztük Ehrbar & Schweighoffer, a legolcsóbb árak mellett.

Javítások és hangolások szak-szerű kivitele. — Olcsó bérlet.

DEHMAL KÁROLY, zongoragyáros,
Budapest, IV., Károly-körút 20. szám.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

Műtölgya

lábön álló, vagy döntve, 65 centiméter embermagasságnál és azon felül, 130.000 tömököbméter mennyiségig vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala 925. szám alatt.

Magburgonya-eladás.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül az őszi, esetleg jövő tavaszi átvételre nagyobb mennyiségű, a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomás által **felülvizsgált, fajtisztnak, valamint egészségesnek talált** „Wolthmann” magburgonya.

Érdeklődőknek, illetve vevőknek, kik a burgonyát megtekinteni és meggyőződést óhajtanak szerezni a burgonya jelenlegi állapotáról és a hirdetés valóságáról, az uradalom az állomásra kívánatra kocsit küld. Esetleges további felvilágosítást nyújt: **Uradalmi intézőség, Mikosd.** Posta: **Mikosdpuszta.** Állomás: **Zalabér.**

LŐRINCZ ISTVÁN

angol lovagló csizmák, valamint önkéntesi huszár- és tűzér-csizmák egyedüli készítője.

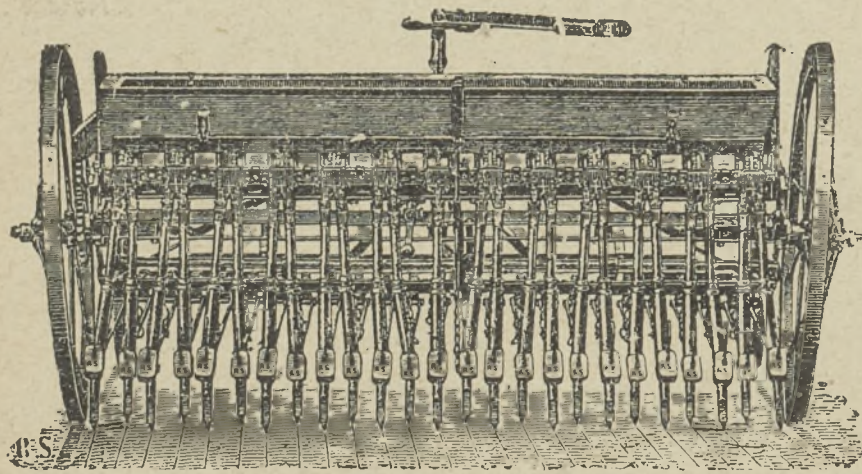
== Nagy választék a készletben. ==

Budapest, IV., Múzeum-körút 5.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA

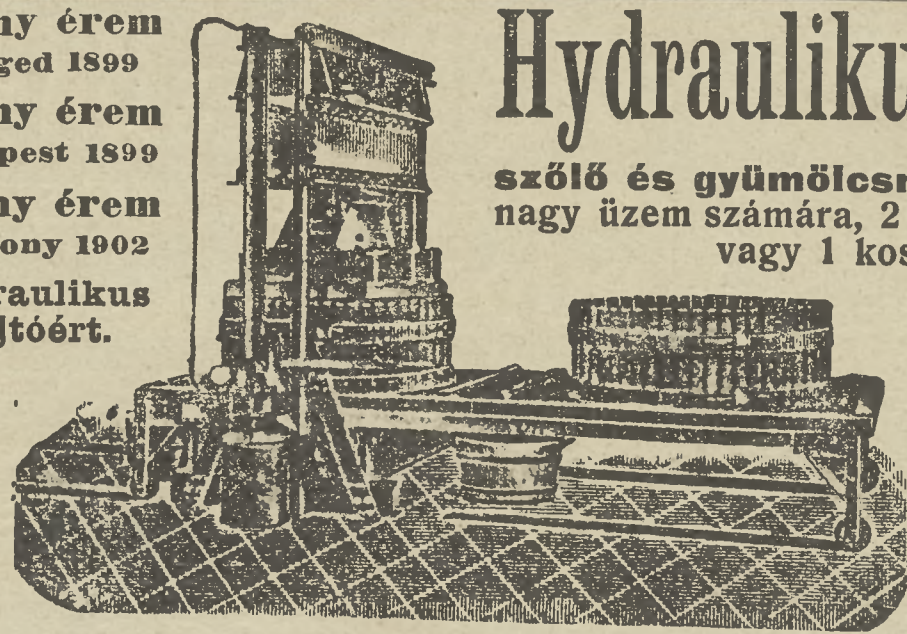
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 52. SZÁM.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre: **SACK RUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait, aczélekeit, vasboronait, könnyű és szilárd

sorvetőgépeit, szecs kavágó-, tengeriszártépő- és répavágó-gépeit, elsőrendű biztonsági járgányait, **DEERING-féle** amerikai tárcsásboronait, eredeti „**WESTFALIA**” műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb takarmánypároló-készülékeit és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. * * * * *

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902
hydraulikus
sajtóért.

Hydraulikus sajtók

szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes számban üzembe helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jólállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1.
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Dió- és kőrisfa

10—100 darabszámra, de nagy mennyiségekben is vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala 925. szám alatt.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,980.100— K
Tartalékok	1,255.767'35 „
		Összesen: 3,235.867'35 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 „
1902. „	59.782'26 „	1906. „	39.243'65 „
1903. „	109.331'73 „	1907. „	41.877'32 „
1904. „	72.483'23 „	1908. „	81.088'76 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjnyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnék, úgy sovány, mint hizott állapotban:

URL REZSŐ
sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári serfözde bérpalota.)

Telefon 97—05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, **Budapest, IV., Múzeum-körút 7**

HIRDETMEÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a **Magyar Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték** (XXIV. sorsjáték) **6. osztályának** huzásai f. évi **szeptember hó 22-től október hó 21-ig** tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

szeptember 22, 23, 24, 27, 28, 30, október 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 15, 18, 21-én.

A huzások a négy első napon 1/2 órákor, a többi napokon 9 órákor kezdődnek és a **magyar királyi ellenőrző hatóság** és **kir. közjegyző** jelenlétében nyilvánosan történnek a **M. kir. szab. Osztálysorsjáték huzási termében.** A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különbeni elvesztésének terhe alatt, **1909. évi szeptember hó 15-ig** eszközözendő.

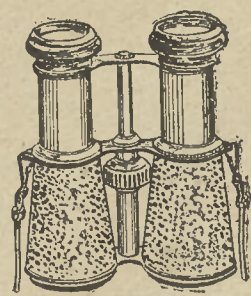
Budapest, 1909. évi szeptember hó 5-én.

Magyar Királyi Szabadalm. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

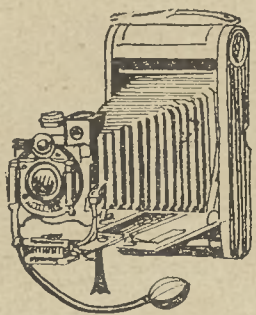
Lukács.

Haza.y

Fényképkészülékek

és felszerelések,
színházi és sport-távcsövek,
: Hensoldt-féle :
prizmás távcsövek

(a létező legjobb prizmás távcső)

csekély havi törlesztésre kaphatók

NOWOTNY J. cégnél

Budapest, VI., Nagymező-u. 21.

Kérjen fénykép- és távcső-árjegyzéket.

Petkusi őszi rozs

mint kipróbált télkemény, erősszáru és terménydús

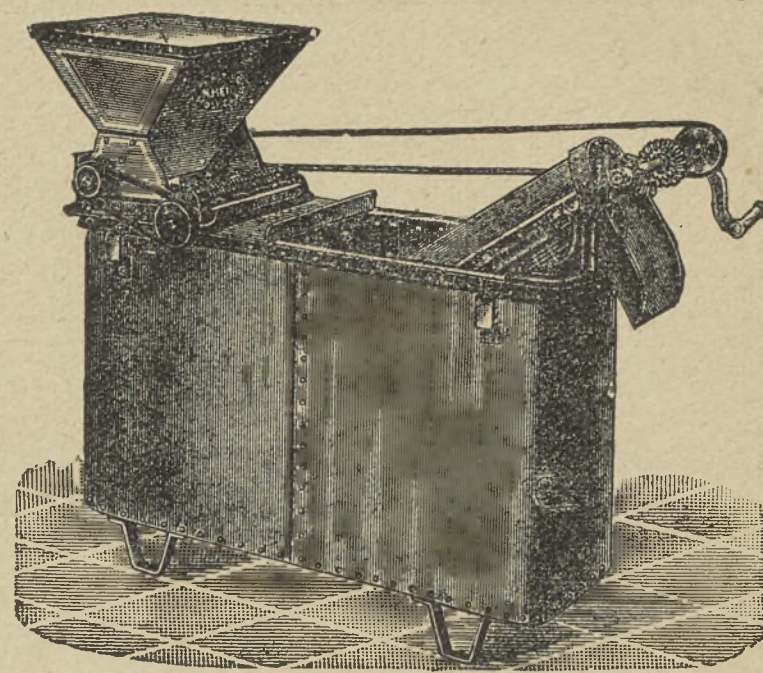
vetőmag

amíg a készlet tart eladó a botfalui cukorgyárban.

Vetőmagszükséglet kat. holdanként 65—70 kg., terméseredmény 1908. évben 2294 kg. kat. holdanként, idei termés 3 különféle fekvésű tábláról a nagy szárazság dacára kat. holdanként 1951, 1717 és 1673 kg. szem. Ára 100 klgr.-ként 23 korona, Botfalu állomáson zsák nélkül.

Vetőmag-csávázó és üszögös magot kiválasztó gép.

A vetőmag üszögspiráinak ártalmatlanná tétele és kiválasztása az üszögös magvaknak. — Könnyen kezelhető! Nagy munkaeredmény! 100 kg. gabona csávázásának költsége csak 7½ fillér.

Maschinenfabrik Akt.-Ges. N. Heid, Stockerau, bei Wien.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

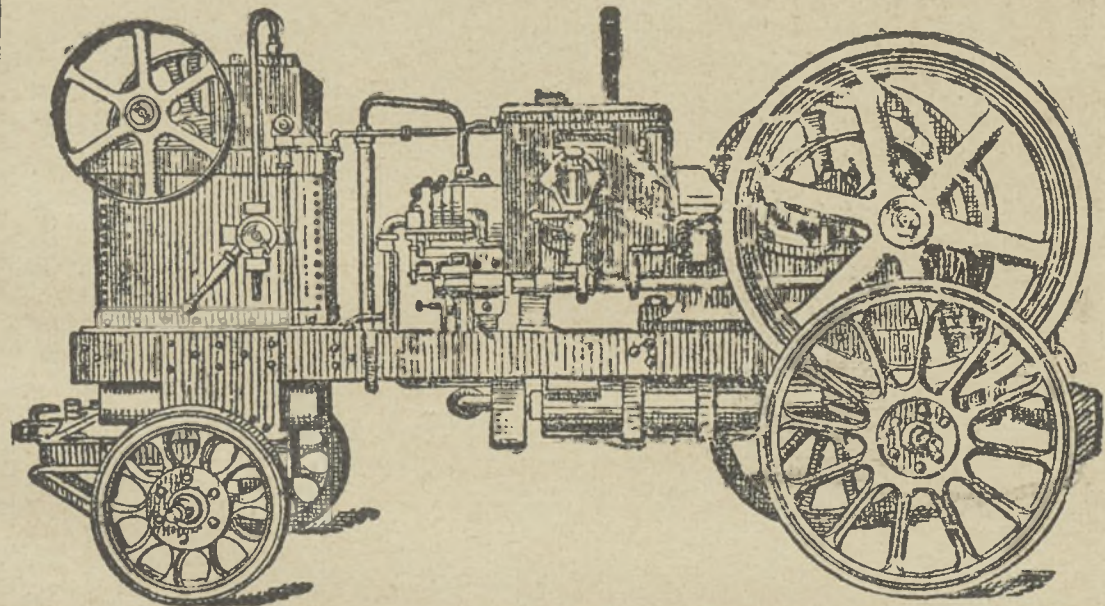
lisztes, korpá- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvák gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti

„OTTO“

-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

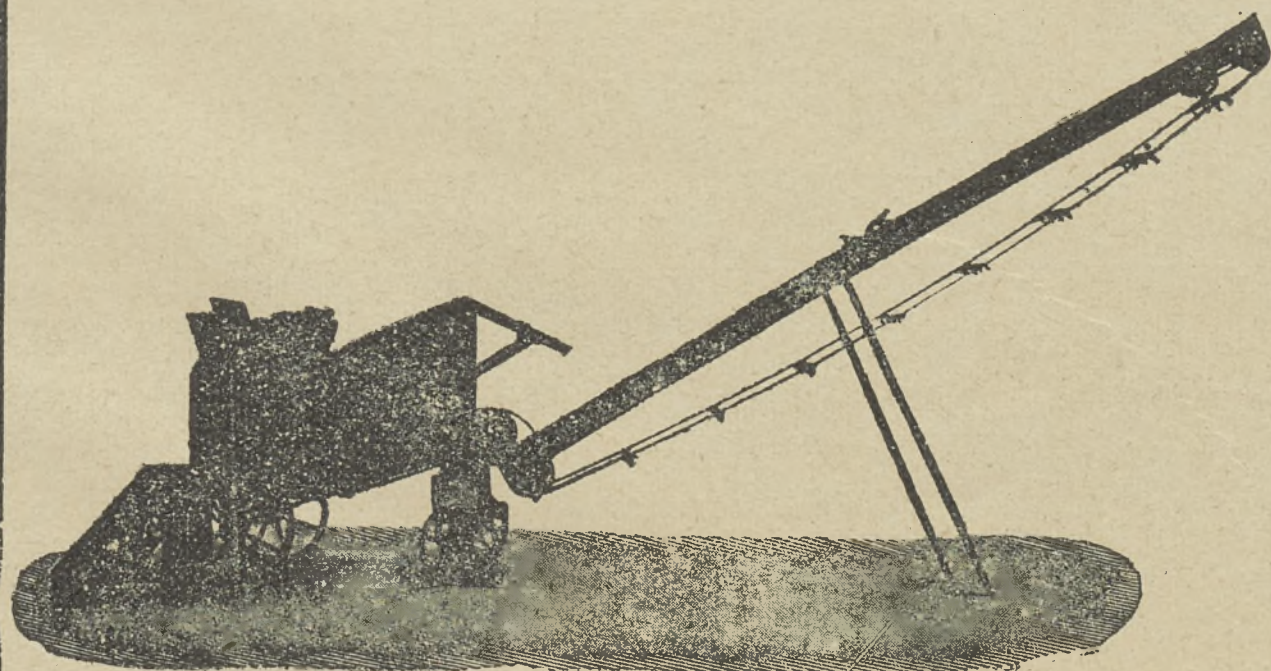
Alapítva 1847.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Az Ásványi-féle szabadalmazott tengeriszártépőgép

az egyedüli szerkezet, mely a tengeriszárat minden részeiben a legtökéletesebben feltépi és nem vágja dugószerű darabokra, mint az amerikai rendszerű gépek. Az egyedüli gép, melylyel takarmányrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéletesebben felapríthatók. Ezen kettős művelet semmiféle más géppel nem végezhető, mint az „Ásványi“-féle tengeriszártépőgéppel 1909. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

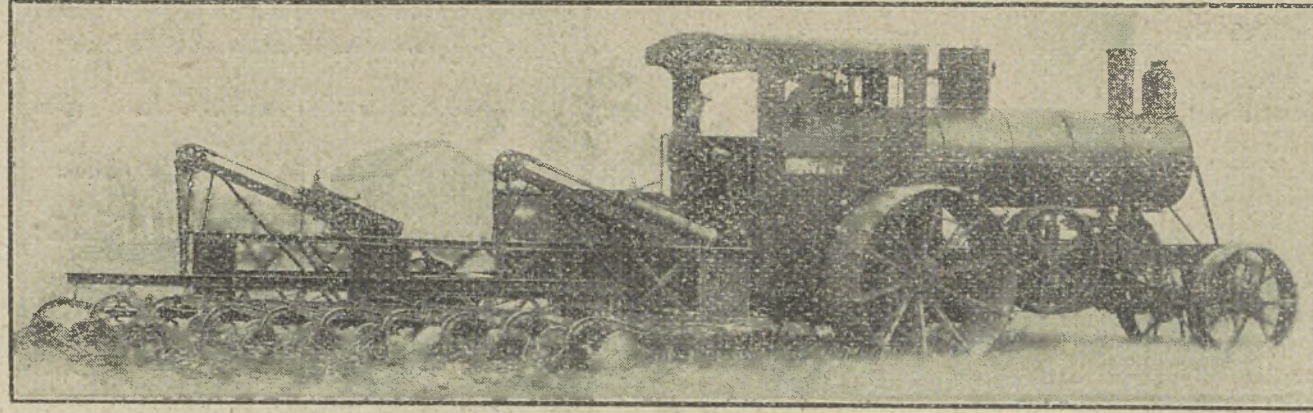

Árjegyzék és ismertetés
ingyen és bérmentve. ...

„NICHOLSON“

gépgyár részvénytársaság,

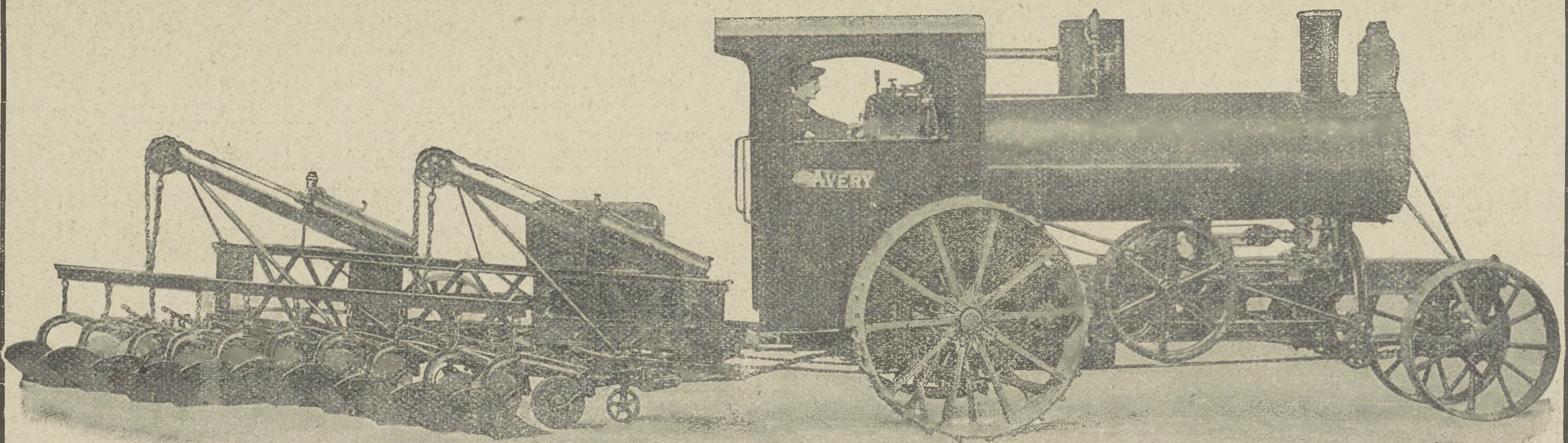
BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 17.

A világ legmodernebb, legolcsóbb üzemű

eggyetemes gőzekéje

az **AVERY** Manufacturing Co. Peoria Ill. gyármánya.

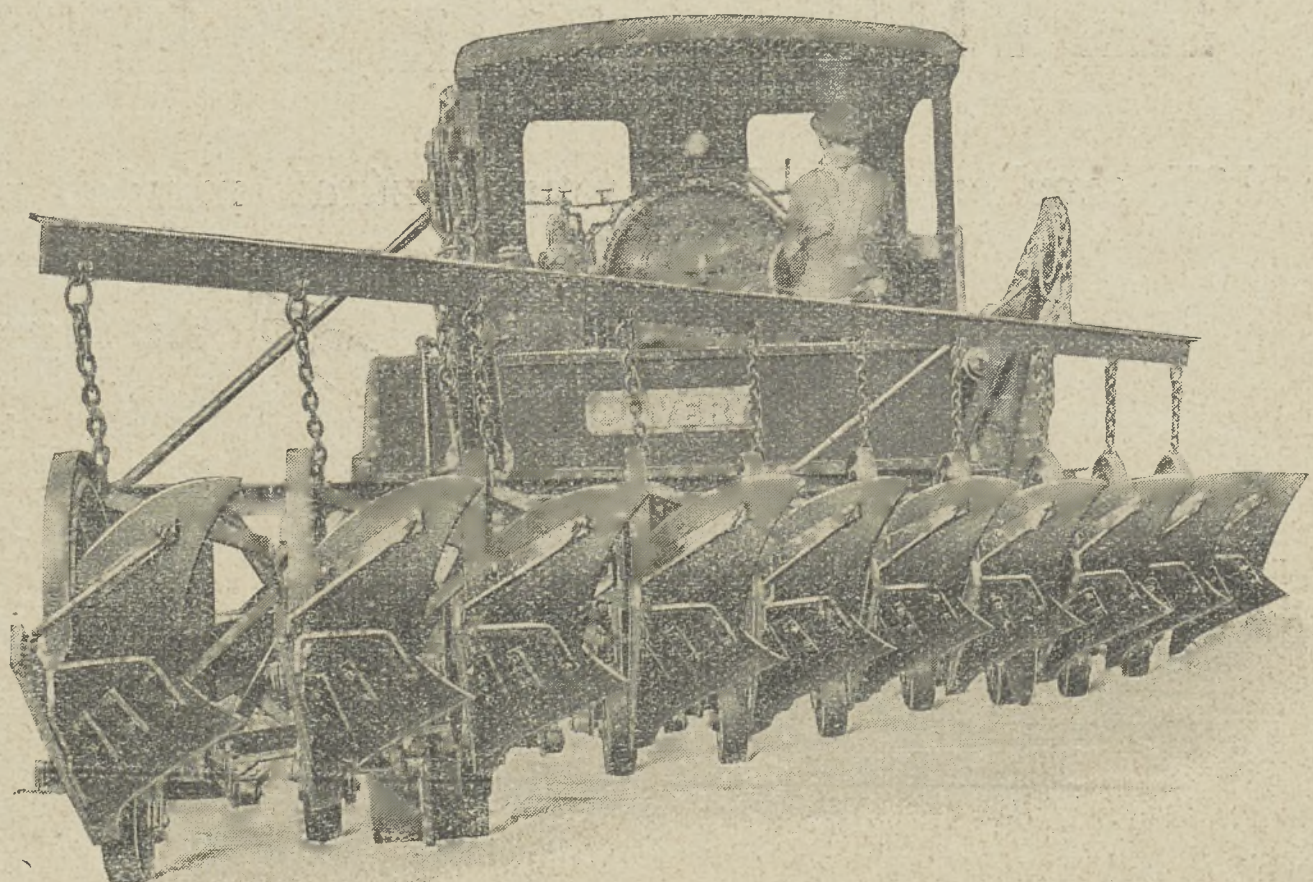
Kéthengeres, kb. 100 ind. lóerejű precíz gőzgép **tíz** merőleges irányban mozgó ekeesttel, melyek a talaj minden egyenetlenségéhez hozzásimulnak s hullámos talajon is mindig pontosan a beállításnak megfelelő mélységben dolgoznak.

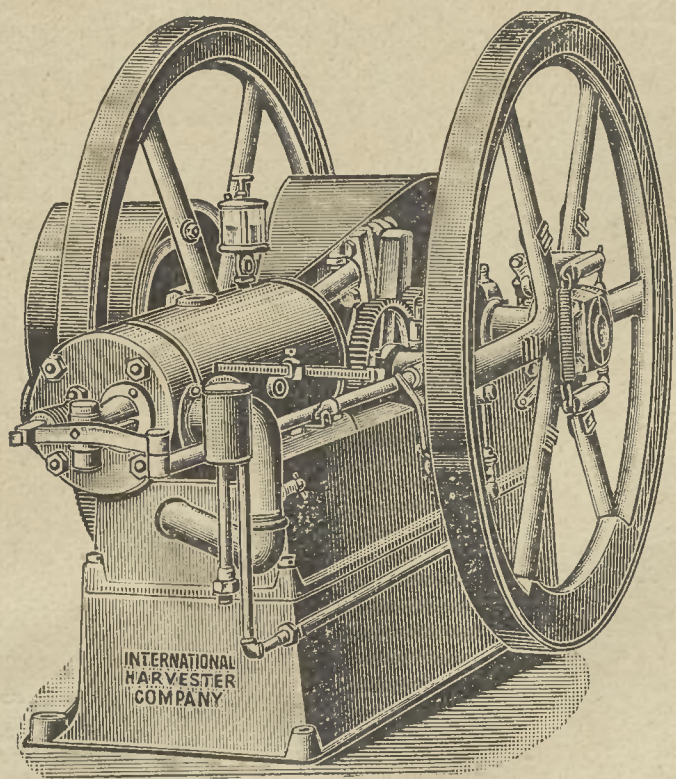
Fogási szélesség teljes két öl. ✕✕ Szántási mélység 3"-tól 12"-ig. ✕✕ Automatikus ekekiemelés gőzdaruval. ✕✕ Gőzkormányzó készülék. ✕✕ Vizvétel menetközben.

**Messzemenő garanciák. ✕✕
Olcsó vételár. ✕✕ Kényelmes
fizetési módok. ✕✕ Egyed-
árusítás:**

**Bächer Rudolf,
Melichar Ferenc**

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

I. H. C. benzine motor.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago, U. S. A.

Igazgatóság és főraktár:

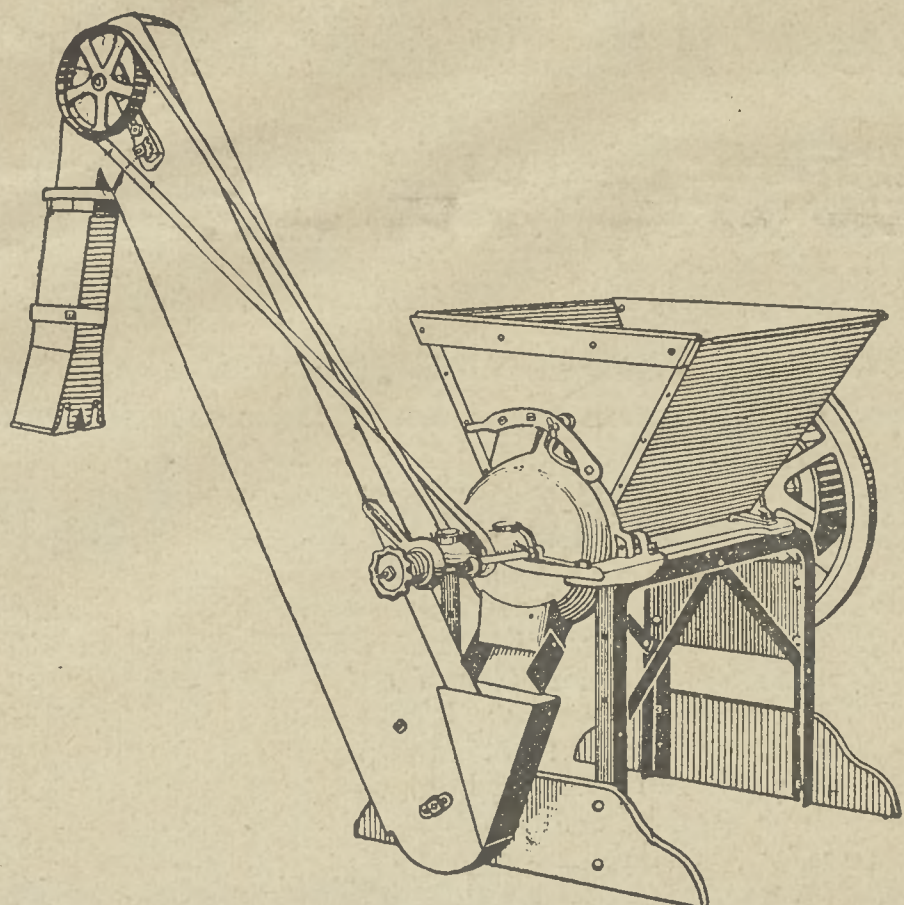
Budapest, V., Alkotmány-utca 12. sz.

I. H. C. BENZINMOTOROK

1—25 tényleges lóerővel stabil felállításra és lokomobil alakban mint takarmánykészítő, vizszivattyuzó és cséplőmotorok rohamosan terjednek, mert **üzemük a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**

Gazdasági célokra csakis az eredeti amerikai I. H. C. benzine motor felel meg, mert kezelését az egyszerű béres is elsajátítja.

Teljes modern takarmánykamra-berendezést a legjutányosabb árban szállítunk és azok tervezését műszaki közlegeinkkel díjmentesen végezzük.

„International“ egytetemes csövestengeri-daráló gép.

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

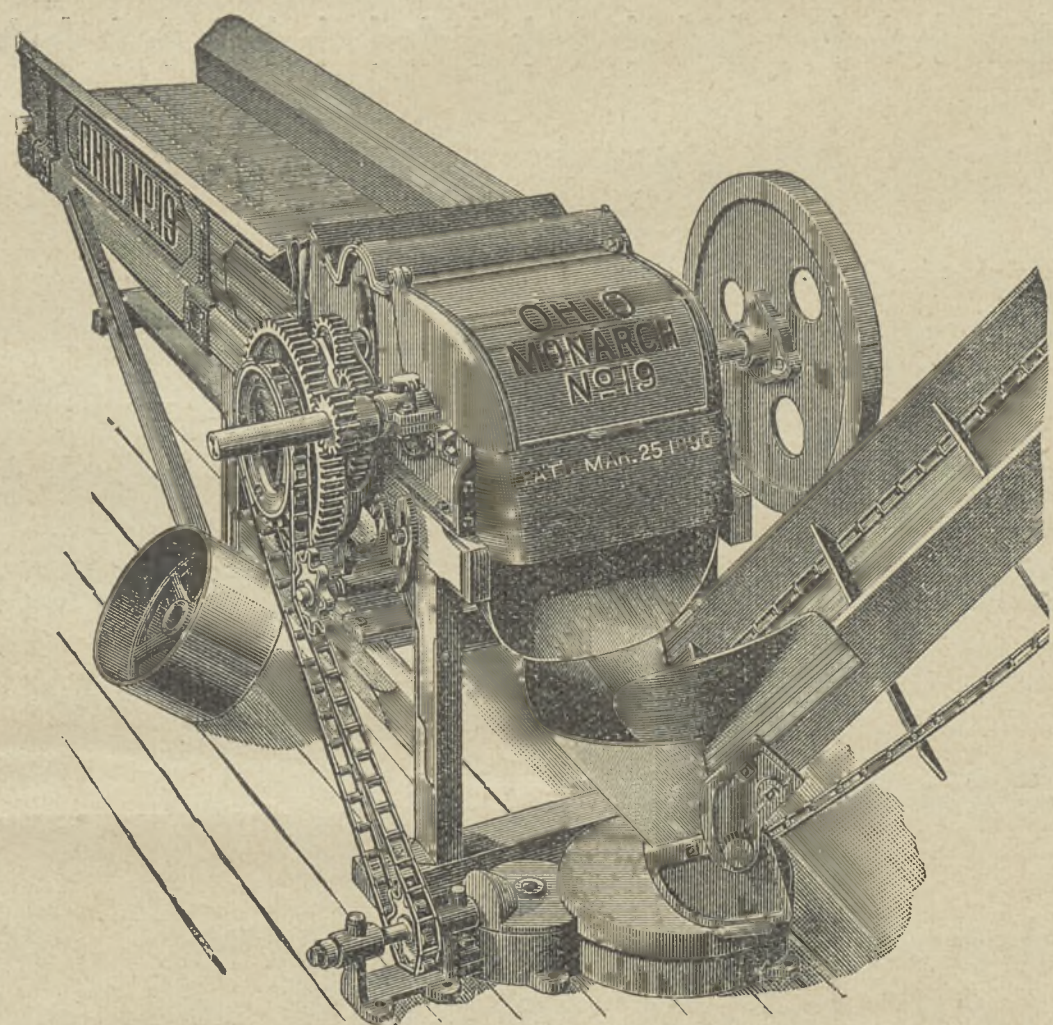
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **A tavaszi szántásokra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő Mc Cormick**

tárcsás boronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

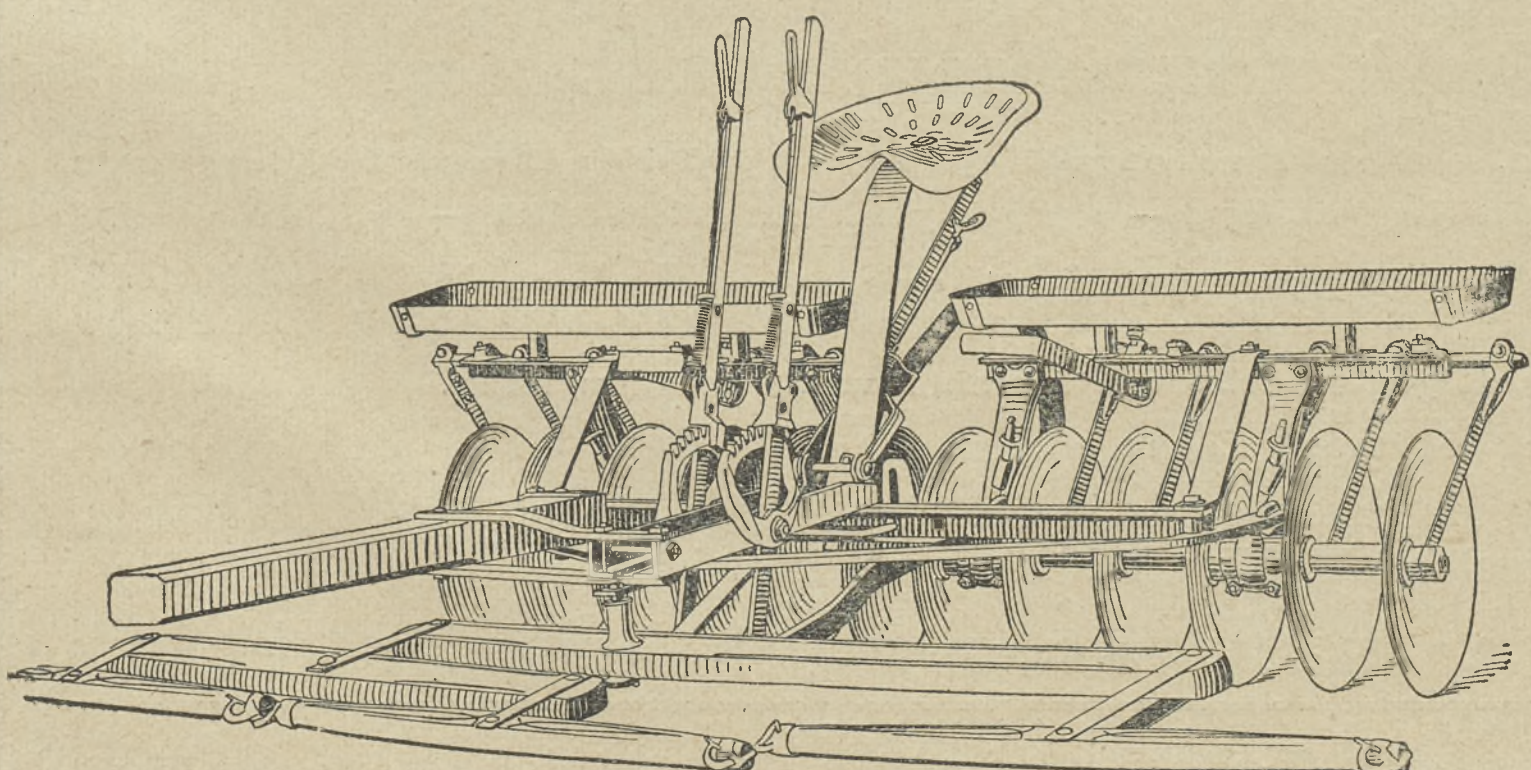
„OHIO“ eredeti amerikai takarmánykészítő gépeinket

államilag szubvencionált községek mint a legjobbnak bizonyult gépet óriási mennyiségben vásárolják.

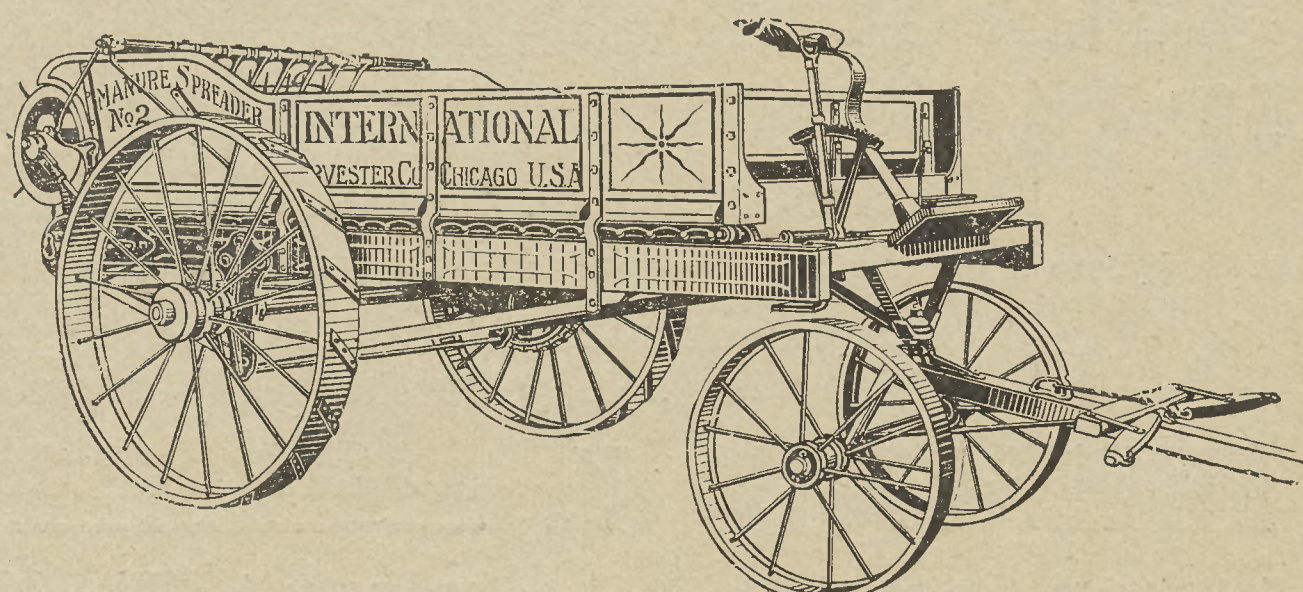

„Ohio“ tengersizártépgép.

Képes árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk.

Mc Cormick tárcsásborona.

„International“ istállótrágyaszóró kocsi.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFF ERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest — Kelenföld.

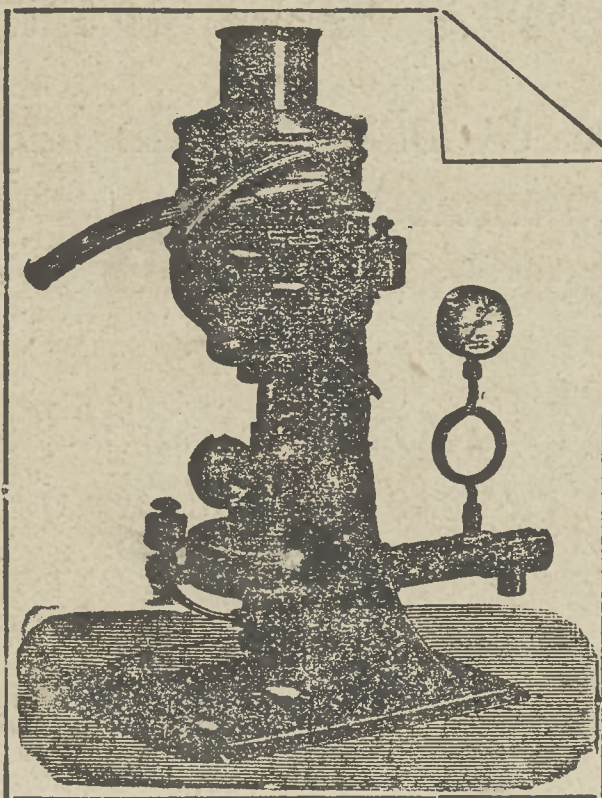
ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.

Mindennemű tejgazdasági eszközök
és gépek gyártása. Tejgazdasági te-
lepek berendezése és átalakítása.
Díjtalan tanácsadás minden tejgaz-
dasági kérdésben. Árjegyzékek, ter-
vek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

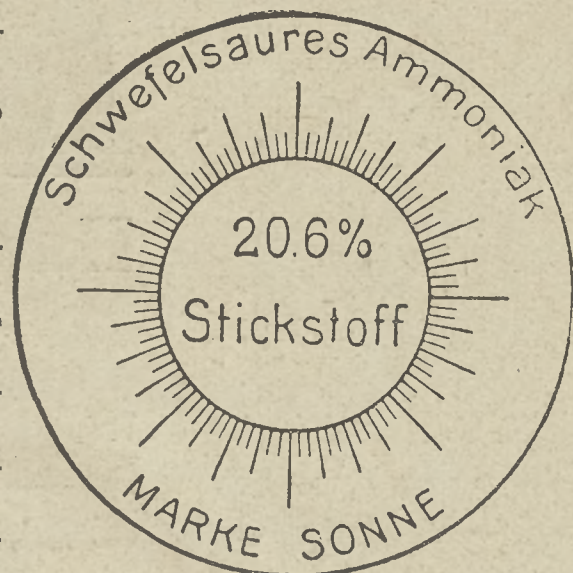
Több mint 500.000 Alfa-Laval
Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

KÉNSAVAS AMMONIAK

ered. „Nap“ véd-
jegyü, 20¹/₂%

légenytarta-
lommal, a je-
lenkor legkitü-
nőbb nitrogén-
trágyája, rész-
ben ősszel, rész-

ben tavasszal
alkalmazva,
minden tekin-
tetben felül-
mulja a chili-
salétromot, ár-
ban pedig ol-
csóbb!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Kalmár Vilmos

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 49. szám.

Préselt széna

több ezer métermázsa mennyiségben megvételre
kerestetik, ha több helyről is. Ajánlkozók fordulja-
nak a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivatalához 925. sz. a.

Cementárugyártás

csak a gyakorlatban bevált gépekkel és berendezéssel lehet jövedelmező,
minden egyes gép állandó üzemben a LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE
cementgyárral egybekötött **KÜLÖNLEGESSÉGI GÉPGYÁRBAN** bármikor
megtekinthető. Ismertető 84 számú árjegyzék **LEGJABB GÉPEKRŐL**,
tömör és üreges téglák gyártására, cementtöveserép és alagsógyártógép,
padló- és járdalap-prés, vályu, cső, stb. formák, betontömörítő gépekről stb.
díjmentesen.

Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.

Markranstädt, Leipzig mellett.

Őszi vetésre ajánljuk több éven át a legnagyobb gond-
dal történt mívelés és a leglelkiismeretesebb
válogatás által megnevesített bőtermő **SEGESDI** (somogyi)

tarbuzánkat,

melyről igen sok gazda elismerő értesítése és a magyaróvári
m. kir. gazd. akadémia növénytermelési tanszékének 1907. évi
kimutatása szerint, a termelési kísérletre vetett 4-féle hazai
buzaféleség között a legnagyobb szemtermést adta. **Gróf
Széchenyi Bertalan jószágfelügyelősege**, posta és
sürgöny **Felsőseged**, vasutállomás **Segesd** és Beleg.

Széna vagy szalma

nagyobb mennyiségben megvételre kerestetik. Préseket
esetleg rendelkezésre adok. Ajánlatok a „Gazdasági Lapok“
kiadóhivatalához „Bécsi czég 1032“ jelige alatt kéretnek.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevítéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füsteső-tulhevítőjével. — Gőzekre egyedül jogosított gyártója **Kemna J. gőzekegyára**.
Egyetlen gőztulhevítő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szoliditásánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevítő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétegyprendszer, sodronykötélátvitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőben egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő fel-
világosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyczim: Kemna Budapest.